

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΚΕ'

ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19

1 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1948

ΑΡΙΘ. 13—14

ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ Α. Μ. ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ κ. ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ ΔΙΑ ΤΟ ΠΑΙΔΙ

Κατὰ τὰς τελευταίας δεκαετηρίδας ἔπληξε τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου θύελλα καταστρεπτικῆ, ἡ ὁποία παρέσυρεν εἰς τὴν ἄβυσσον βίους καὶ ἔργα εἰρηνικὰ πνεύματος καὶ δικαιοσύνης, τὰ ὁποία ὀλίγον καὶ ὀλίγον φθορομοῦντο μεστὰ ἐλπίδων, κατέσβεσεν ἕξεις ἀρετῆς καὶ εὐγενείας καὶ ἐμάρανε τῆς ζωῆς τὸ μειδιάμα. Ἡ σκυθρωπότης, ἡ σκληρότης, τὸ ἀχαλίνωτον πάθος, τὸ μῖσος ἐκυριαρχήσαν ἐπὶ τῆς γῆς. Ἐνοπλοὶ καὶ ἄοπλοὶ ἀνταγωνισμοὶ ἦσαν τὸ κύριον μέλημα τῶν ἀνθρώπων. Ἡ οἰκογένεια ἐχαλαροῦτο, ἡ πολιτεία ἐξηθροῦτο καὶ τῆς Ἐκκλησίας ὁ ἱερός δεσμὸς παρεμερίζετο καὶ ἐλησμονεῖτο. Ὁ θάνατος ἐπλανᾶτο ἀνὰ τὰς πεδιάδας καὶ τὰ ὄρη καὶ τοὺς ὠκεανούς καὶ ἐθέρριζεν ἀκάματος τὸν πλούσιον ἀμητόν του. Τὸ σῶμα κατεπονεῖτο μέχρι καταστροφῆς καὶ ἡ ψυχὴ κατεπρόδιδε τὸν προορισμὸν τῆς. Ἐν μέσῳ τοῦ τυφῶνος αὐτοῦ τίποτε δὲν ἴστατο ὀρθόν, καμμία ἀξία, καμμία ἰδέα, καμμία ἀγάπη. Καὶ ἐκεῖνα ἀκόμη, τὰ ὁποία φύσει ἔπρεπε νὰ εὐρίσκωνται ἔξω τοῦ στροβίλου, καὶ ἐκεῖνα παρῆσαν. Καὶ μεταξύ αὐτῶν, τὸ πλέον ἀθῶον, τὸ πλέον ἀβλαβές, τὸ πλέον ἱερόν, τὸ Παιδί.

Τὸ παιδί, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ οὔτε διατὶ οὔτε πρὸς τί, ἐπλήρωνε τὸν τρομερὸν κεφαλικὸν φόρον εἰς τὴν παραφροσύνην τῶν μεγάλων. Ἐστερεῖτο τῆς τροφῆς του, καὶ ἐξησθῆναι. Ἐστερεῖτο τῆς ὑγιεινῆς περιθάλψεως, καὶ ἀπέθνησκε. Ἐστερεῖτο τῆς οἰκογενειακῆς θαλασσοῦρας, καὶ ἡ ζωὴ του παρεξέκλινε. Ἐστερεῖτο τῆς κοινωνικῆς εὐταξίας, καὶ ἡ ψυχὴ του ὑψηπάζετο ἀπὸ τὸν πρῶτον ἐπιτήδειον. Τὸ παιδί, τὸ ἀθῶότερον μέλος τῆς ἀνθρωπότητος, ἐπλήρωνε πάντων ἀκριβώτερον τῶν ἐνόχων τὰς

κακίας. Ἠρξίε τὴν ζωὴν του ἐν μέσῳ ἐρειπίων καὶ εἰς τὸ πλευρὸν ἀνθρώπων σκληροπυθέντων μέσα εἰς τὸ αἷμα. Ἀνεζήτει στηρίγματα, καὶ συνήντα τὴν πενίαν, τὴν ἀβεβαιότητα, τὸν φόβον. Καὶ τὸ ἄρωμα τῆς ψυχῆς του ἐμαραίνετο μὲ τὸν κλῶνον τοῦ μικροῦ σώματος του. Καὶ ὁμως, αὐτὸ ἦτο ἡ ἐνσάρκωσις τοῦ μέλλοντος, αὐτὸ ἦτο ἡ ὑπόσχεσις καὶ ἡ ἐγγύησις μιᾶς καλυτέρας αὔριον. Αὐτὸ θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν ἀνθρωπότητα εἰς τὸ ὑψηλότερον σημεῖον τῆς εἰρηνικῆς συμβιώσεως καὶ τῆς ἀνθρωπίνης ἀλληλεγγύης. Αὐτὸ θὰ διεδέχετο τὴν γενεὰν τοῦ πολέμου, ἡ ὁποία δυσκόλως θὰ ἐπανεύρισκε μετὰ τὴν φθορὰν τὸν ὀμαλὸν τῆς δρόμων. Αὐτὸ ἦτο τὸ φαινομενικῶς ἀσθενές, ἀλλ' ἐν τῇ οὐσίᾳ πανίσχυρον βῆθρον τοῦ μέλλοντος τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἄλλ' ἄρα γε αὐτὴ ἡ ἀξία τοῦ παιδιοῦ ἦτο δύσκολον νὰ διαπιστωθῇ; Δὲν ἦτο ὀφθαλμοφανές ὅτι χωρὶς αὐτοῦ τὴν σωτηρίαν δὲν ἐσώζετο τίποτε; Διότι τὸ παιδί ἀποτελεῖ τὸ μέλλον, καὶ περὶ τοῦ μέλλοντος πρόκειται. Ὁχι βεβαίως, δὲν ἠδύνατο νὰ παροραθῇ αὐτὸ τὸ θεμελιώδες σημασίας γεγονός. Ἀλλά, ὅπως συνήθως, ἡ γνώσις ἀπέχει πολὺ τῆς πραγματοποιήσεως. Τὰ ὡς ἐπικαίρα ἐμφανιζόμενα ἐκάστοτε θέματα κατεκάλυπτον διαρκῶς τὸ θέμα τοῦ Παιδιοῦ, θέμα ἐκ πρώτης ὄψεως οὐδέποτε ἀπολύτως ἐπικαίρον, θέμα κατ' ἐπιπολαίαν κρίσιν ἐπιδεκτικὸν ἀναβολῆς, κείμενον κάπως ἔξω τῆς σφαίρας τῶν θεμάτων, τὰ ὁποία ἀπασχολοῦν συνήθως τοὺς ἀνθρώπους καὶ προσπορίζουν αὐτοῖς καὶ τιμὰς καὶ ὀφέλη. Ἀλλὰ εἶναι ἀδύνατον πλέον νὰ συνεχισθῇ ἡ τοιαύτη πεπλανημένη στάθμισις τῶν πραγμάτων. Κάποτε πρέπει νὰ ἐξέλθωμεν ἀπὸ τῶν

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

† Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Δαμασκηνοῦ Ὁμιλία ἐπὶ τῆς ἐκκλήσεως τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν διὰ τὸ παιδί. — † Μητροπολίτου Κορινθίας Μιχαὴλ Μετάνοια. — Ἐπὶ τῇ Ἐθνικῇ ἑορτῇ. — Παν. Ν. Τρεμπέλα Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου, Νεαραὶ καὶ πράξεις νεώτεροι περὶ Σιμωνίας (Δ'). — Πρεσβυτέρου Ἰωάννου Σπ. Ράμφου Οἱ Ἅγιοι τεσσαράκοντα Μάρτυρες. — Ἡ ἀναγκαστικὴ μίσθωσις τῆς Ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας. — Παρατηρήσεων Στήλη: Ἡ ἀσίγητος μολπή. Ἡ βασιλικὴ πίστις. — Ποῦ ὀφείλονται. — Νικόλαος Μπερδιαγεφ. — Ἐπανόρθωσις. — Χρονικά.

προσκαίρων τὴν ἀπασχόλησιν διὰ νὰ στρέψωμεν τὴν σκέψιν καὶ τὴν φροντίδα μας πρὸς τὰ μόνιμα προβλήματα. Καὶ μεταξὺ αὐτῶν προέχουσιν ὀφείλει νὰ ἔχη ἀναμφισβητήτως θέσιν τὸ πρόβλημα τοῦ Παιδιοῦ.

Τὰ Ἠνωμένα Ἔθνη διὰ τῆς ἐκκλήσεώς των ἀνταποκρίνονται εἰς τὴν ἐπείγουσαν αὐτὴν ἀνάγκην ὄλων τῶν λαῶν τῆς γῆς, διότι σχεδὸν ὄλων τῶν λαῶν τῆς γῆς τὰ παιδιὰ σκληρῶς ἐδοκιμάσθησαν. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ ἔκκλησις θὰ ἔχη ἀπανταχοῦ βαθεῖαν ἀπήχησιν. Βαθυτέραν ὅμως θὰ ἔχη εἰς τοὺς λαοὺς ἐκείνους, τῶν ὁποίων τὰ παιδιὰ ἐδεινοπάθησαν κατὰ τρόπον πρωτοφανῆ, ὅπως τὰ παιδιὰ τῆς Ἑλλάδος. Ἀπὸ τοῦ τραγικοῦ χειμῶνος τοῦ 1941 μὲ τὸν λιμὸν καὶ τὸ ψῦχος, κλαίωμεν τὰς ἑκατόμβας τῶν ἀθῶν ὑπάρξεων. Ὅσα δὲν ἀνέπαισεν ὁ θάνατος, τὰ ἀφῆκεν εἰς τὴν ζωὴν καχεκτικὰ τὸ σῶμα καὶ συντετριμμένα τὴν ψυχὴν καί, ὡς νὰ μὴ ἔφθανον ὅλα τὰ δεινὰ αὐτά, ὡς νὰ μὴ ἔφθανεν ἡ πυρπόλησις τῶν σχολείων, ὁ ἀπορφανισμὸς ἀπὸ τοὺς σφαγέντας γονεῖς, ἡ μεταπολεμικὴ δυσπραγία, ἐπιπροστίθεται τῶρα ὁ διωγμὸς καὶ ἡ ἀρπαγή. Φεύγουν ἡμίγυμνα τὰ παιδιὰ μας ἀπὸ τὰς καιομένας καλύβας των διὰ νὰ μὴ συλληφθοῦν καὶ ἀπαχθοῦν πρὸς Βορρᾶν, πρὸς τὴν ὀμηρίαν, πρὸς τὴν ἐξαφάνισιν. Αὐτὴ εἶναι ἡ θλιβερὰ εἰκὼν τῆς ζωῆς τοῦ παιδιοῦ τῆς Ἑλλάδος. Πῶς λοιπὸν κάθε ἑλληνικὴ ψυχὴ νὰ μὴ συγκινηθῇ ἀπὸ τὴν ἔκκλησιν τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν, ἡ ὁποία ἀποβλέπει νὰ ἀπαλύνη καὶ νὰ μετριάσῃ τὴν σκληρότητα τῆς ζωῆς τοῦ Παιδιοῦ; Πῶς νὰ μὴ εὖρη κατανόησιν ἡ ἔκκλησις δι' ὅλα τὰ πάσχοντα παιδιὰ μεταξὺ ἡμῶν τῶν Ἑλλήνων, οἱ ὁποῖοι ἔχομεν τὸ θλιβερὸν πρόνομιον νὰ γνωρίζωμεν τί σημαίνει δυστυχία καὶ καταστροφή τοῦ παιδιοῦ; Μόνον ὁ παθὼν κατανοεῖ καὶ τὸν πόνον τοῦ πλησίον, καὶ δι' αὐτὸ πρῶτοι ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες, σχεδὸν δικαιωματι-

κῶς, συμμετέχομεν ὀλοφύχως εἰς τὴν ἔκκλησιν τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν διὰ τὸ Παιδί.

Ἀλλὰ εἰς τὴν εὐγενῆ αὐτὴν προσπάθειαν τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν διαβλέπομεν καὶ ἕνα ἄλλον βαρυσήμαντον παράγοντα. Καθ' ἣν ὥραν αἱ διαμάχαι τῶν ἔθνῶν καὶ πάλιν ἐξύγονται εἰς σημεῖον ἐμπνέον εἰς πάντα ἐξέφρονα ἀνησυχίας καὶ ἀγωνίαν, οἱ ἀγαπῶντες τὴν εἰρήνην καὶ πιστεύοντες εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ἀλληλεγγύην προσπαθοῦν νὰ ἐνισχύσουν εἰς τὰς καρδίας ὄλων τῶν λαῶν τῆς γῆς τὰ θέματα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα, ἀντὶ νὰ τοὺς χωρίζουν, τοὺς ἐνώνουν. Ζητοῦν νὰ δημιουργήσουν συνεκτικὸς κρίκους νέους, ὅταν οἱ παλαιοὶ θραύωνται, ζητοῦν νὰ ἀναπτύξουν κοινὰ συμφέροντα, τὰ ὁποῖα θὰ ἠδύναντο ἐν τινὶ μέτρῳ νὰ ἀντισταθμίσουν τὰς ἀντιφερομένας ἐπιδιώξεις. Δὲν γνωρίζομεν ὅμως κανένα σημεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ ἠδύναντο πληρέστερον νὰ συμπέσουν αἱ θελήσεις ὄλων τῶν ἔθνῶν, κανένα συμφέρον, τὸ ὁποῖον θὰ ἠδύναντο νὰ καταστή κοινὸν συμφέρον ὄλων τῶν λαῶν, κανένα κρίκον συνεκτικώτερον ἀπὸ τὴν κοινήν, τὴν πανανθρωπίνην προσπάθειαν πρὸς διάσωσιν τοῦ Παιδιοῦ. Εἰς αὐτὸ τὸ ἀθῶν πλάσμα, κατὰ τοῦ ὁποίου δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ φθόνος, ἐναντίον τοῦ ὁποίου δὲν κατευθύνονται ὑπολογισμοί, εἰς αὐτὸ τὸ κοινὸν ἀγαθὸν τῆς ζωῆς, τὸ Παιδί, συγκλίθουν καὶ συναντῶνται ὅλα τὰ ἀνθρώπινα αἰσθήματα τῆς στοργῆς καὶ τῆς ἀγάπης ὄλων τῶν ἀνθρώπων, ὄλων τῶν λαῶν τῆς γῆς. Τὸ Παιδί, κατὰ τὰς ὥρας αὐτάς, ποῦ κυριαρχεῖ τὸ μῖσος, θὰ ἠδύναντο ἴσως ὡς ἀντικείμενον κοινῆς μερίμνης νὰ γίνῃ ἡ συμπλιωτικὴ δύναμις τῶν χωριζομένων ἔθνῶν. Θὰ ἠδύναντο νὰ ἀφυπνίσῃ εἰς τὰς συνειδήσεις, τὰς τυφλωθείσας ἀπὸ τὸ μῖσος, τὴν ἀγάπην τῆς εἰρήνης, τὸν πόθον τῆς ἀμοιβαίας κατανοήσεως καὶ τῆς ἐγκαταλείψεως κατακτητικῶν σχεδίων, τὰ ὁποῖα καταλήγουν εἰς καθολικὰς καταστροφάς. Θὰ ἠδύναντο ἡ κοινὴ προσπάθεια διὰ τὸ Παιδί νὰ πλησιάσῃ τοὺς διίσταμένους, νὰ καταστήσῃ εἰς αὐτοὺς ἐμπράκτως συνειδητὴν τὴν ὠραιότητα τῶν εὐγενῶν προσπαθειῶν, αἱ ὁποῖαι λησμονοῦνται χάριν τῆς προσπαθείας πρὸς καταστροφήν τῶν πάντων. Τὸ Παιδί, ἐν συμπεράσματι, δὲν εἶναι μόνον σκοπὸς μέγας καὶ ἱερός, ἀλλὰ εἶναι καὶ μέσον ἰσχυ-

ρότατον πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ μεγάλου καὶ ἱεροῦ σκοποῦ τῆς Εἰρήνης.

Διὰ τοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφοὺς τὸ Παιδί εἶναι καὶ κάτι ἀκόμη μεγαλύτερον. Ἐν τῇ ἀθρότητί του δὲν ὑπερέχει ἀπλῶς τῶν ἄλλων ὑπάρξεων, ἀλλὰ ἀποτελεῖ αὐτόχρομα διδαχὴν ζωντανήν, σύμβολον τῆς χριστιανωσύνης. Ἐὰν ὑπάρχη προνόμιον μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων εἰς τὰ ὄμματα τοῦ Θεοῦ, τὸ προνόμιον τοῦτο ἀνήκει εἰς τὸ Παιδί: «Ἄφετε τὰ παιδιά ἔρχεσθαι πρὸς με καὶ μὴ κωλύετε αὐτά, τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Ἄμην λέγω ὑμῖν, ὅς ἂν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν. Καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτὰ κατηυλόγει τιθεὶς τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτά» (Μάρκ. 10, 14—16).

Ἄς μιμηθῶμεν τὸν μέγαν Διδάσκαλον καὶ Σωτῆρα ἡμῶν Χριστόν. Ἄς ἐναγκαλισθῶμεν τὰ παιδιά ὅλης τῆς γῆς, τὰ πάσχοντα καὶ τὰ διψῶντα ζωὴν. Ἄς θέσωμεν τὰς χεῖράς μας ἐπ' αὐτῶν, προσφέροντες ἐκ τοῦ ὑστερήματός μας διὰ τὴν σωτηρίαν των. Ἄς δώσωμεν κάτι εἰς τὴν ἀγάπην, τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ἀνθρωπίνην φιλαλληλίαν, καθ' ἣν ὥραν τόσα προσφέρονται εἰς τὴν μανίαν τοῦ μίσους.

[Ἐλέχθη ἀπὸ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ σταθμοῦ Ἀθηνῶν τῆ 20 Μαρτίου, 9 μ. μ.]

ΜΕΤΑΝΟΙΑ

Ἡ μετάνοια πάντοτε συνοδεύεται ὑπὸ τῆς νηστείας καὶ τῆς προσευχῆς. Πανάρχαιος δὲ εἶναι τῆς νηστείας ὁ θεσμός. Ἡ πρώτη ἐντολή, πού ἔλαβεν ὁ Ἀδάμ εἰς τὸν Παράδεισον, ἀφεώρα τὴν νηστείαν: «Ἀπὸ τοῦ ξύλου τοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρὸν οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτοῦ· ἢ δ' ἂν ἡμέρᾳ φάγητε ἀπ' αὐτοῦ θανάτῳ ἀποθανεῖσθε». Ἀλλὰ καὶ ὁ Νέος Ἀδάμ, ὁ Κύριος ἐξ οὐρανοῦ, μὲ τὴν νηστείαν ἤρχισε τὴν ἐπίγειον ἀπολυτρωτικὴν του σταδιοδρομίαν· ἐνήστευσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ «ἡμέρας τεσσαράκοντα καὶ νύκτας τεσσαράκοντα». Καὶ οἱ Ἀπόστολοι ἐνήστευσαν. Πρὶν ὁ Παῦλος ἀρχίσῃ τὴν πρώτην ἀποστολικὴν περιοδείαν του, μὲ τὸν Βαρνάβαν, οἱ προφῆται καὶ διδάσκαλοι τῆς ἐκκλησίας Ἀντιοχείας «νηστεύσαντες καὶ προσευξάμενοι καὶ ἐπιθέντες τὰς χεῖρας αὐτοῖς ἀπέλυσαν.» Ὅταν δὲ ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας περὶ τὸ τέλος τῆς περιοδείας εὐρίσκοντο εἰς τὴν Ἀντιόχειαν τῆς Πισιδίας, λέγεται εἰς τὰς Πράξεις (14) ὅτι «χειροτονήσαντες αὐτοῖς πρεσβυτέρους κατ' ἐκκλησίαν καὶ προσευξάμενοι μετὰ νηστειῶν, παρέθεντο αὐτοὺς τῷ Κυρίῳ». Εἰς τὴν Β' πρὸς Κορ. ἐπιστολὴν του ὁ Παῦλος ὑπεραμυνόμενος ἑαυ-

τοῦ (κεφ. 6) λέγει, ὅτι ἔδειξεν ἑαυτὸν πιστὸν διάκονον ἐν παντί, καὶ μεταξὺ ἄλλων: «ἐν κόποις, ἐν ἀγρυπνίαις, ἐν νηστείαις». Εὐθύς ἀμέσως μετὰ τοὺς Ἀποστόλους καὶ τοὺς ἀποστολικούς χρόνους βλέπομεν τοὺς πρώτους χριστιανούς, εἰς ἀνάμνησιν καὶ κατὰ μίμησιν τῆς νηστείας τοῦ Σωτῆρος ἐν τῇ ἐρήμῳ, νὰ νηστεύουν καὶ αὐτοὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας πρὸ τῆς ἐορτῆς τοῦ Πάσχα. Ἦδη κατὰ τὸν 2ον αἰῶνα μ. Χ. ἡ τεσσαρακονθήμερος νηστεία, ἢ πρὸ τοῦ Πάσχα, ἀποτελεῖ ἐπίσημον θεσμόν τῆς Ἐκκλησίας. Προϊόντος τοῦ χρόνου ἐμφανίζονται καὶ αἱ νηστεῖαι τῶν Χριστουγέννων, τῶν Ἀγ. Ἀποστόλων καὶ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου καὶ ἐγείρονται ἀπορίαι ὡς πρὸς τὴν διάρκειαν αὐτῶν. Καὶ διὰ τοῦτο κατὰ τὸν 12ον αἰῶνα ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Μάρκος ἐρωτᾷ τὸν διαπρεπῆ νομομαθῆ καὶ κανονολόγον Θεόδωρον τὸν Βαλσαμῶνα περὶ τῆς χρονικῆς διαρκείας τῶν διαφόρων νηστειῶν. Οὗτος δὲ ἀπαντᾷ παραπέμπων τὸν Πατριάρχην εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς Πατριαρχικῆς Συνόδου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ληφθεῖσαν ἐπὶ Νικολάου Γ' (1084—1111), κατὰ τὴν ὁποίαν «μία τεσσαρακονθήμερος νηστεία ἐστὶ» ἢ πρὸ τοῦ Πάσχα. Διαρκούσης τῆς νηστείας ταύτης ἀπηγορεύετο ἡ βρώσις κρέατος ἀκόμη καὶ εἰς τοὺς πνέοντας τὰ λοιόθια.

Εἶναι, λοιπόν, ἀρχαιότατος ὁ θεσμός τῆς νηστείας τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς. Ὁλόκληρον αὐτὸ τὸ χρονικὸν διάστημα, εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἐκκλησίαν, τὸ διήρχοντο ἐν μετανοίᾳ, διὰ νηστείας καὶ προσευχῆς, ἐκεῖνοι, πού ἐπρόκειτο νὰ καταταχθοῦν εἰς τὰς τάξεις τοῦ χριστιανισμοῦ. Οὗτοι, ἀφοῦ κατὰ τὸ δίκαιον τοῦτο κατηχοῦντο, ἐνήστευον, προσήυχοντο καὶ μετενόουν, κατὰ τὴν λαμπροφόρον ἡμέραν τῆς ἐγέρσεως ἐβαπτίζοντο καὶ εἰσερχόμενοι τοιουτοτρόπως εἰς τὴν καινὴν ἐν Χριστῷ ζωὴν, ἐλαμπροφόρουν, ἔφερον λευκά, καθ' ὅλην τὴν ἐβδομάδα τοῦ Πάσχα, ἢ ὁποῖα καὶ διὰ τοῦτο ὠνομάσθη Διακαινήσιμος, ἢ ἐβδομάς τῆς καινῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς. Οἱ λοιποὶ χριστιανοὶ ἠνοῦντο καὶ αὐτοὶ μὲ τοὺς μετανοοῦντας. Μετενόουν καὶ οὗτοι καὶ διὰ τὰς ἀτομικὰς των ἀμαρτίας καὶ διὰ τὰς ἀμαρτίας ἐκείνων, πού ἐπρόκειτο νὰ γίνουν ἰσότιμα καὶ ἰσοδύναμα μὲ αὐτοὺς μέλη τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς ἀμαρτίας τῶν μακρὰν τοῦ Χριστοῦ εὐρισκομένων. Εἶχον, δηλονότι, οἱ πρῶτοι ἐκεῖνοι χριστιανοὶ τὴν ὀρθὴν ἀντίληψιν περὶ τῆς μετανοίας, κατὰ τὴν ὁποίαν ἔχομεν ὑποχρέωσιν νὰ μετανοῶμεν καὶ διὰ τὰς ἰδικὰς μας ἀμαρτίας, καὶ διὰ τὰς ἀμαρτίας τοῦ καθημερινοῦ κοινωνικοῦ μας περιβάλλοντος καὶ διὰ τὰς ἀμαρτίας τοῦ συνόλου τῆς ἀνθρωπότητος. Ἴδου τὸ καθῆκον καὶ τῶν σημερινῶν χριστιανῶν, νὰ μετανοῶν, ἰδιαίτερος κατὰ τὸν χρόνον τῆς Ἀγ. καὶ Μεγ. Τεσσαρακοστῆς, Α' ὡς ἄτομα, Β' ὡς μέλη τῆς κοινωνίας, Γ' ὡς μέλη τῆς ἀνθρωπότητος.

Α'. Ἐχομεν ὑποχρέωσιν νὰ μετανοῶμεν ὡς

ἄτομα. Ἡ μετάνοια, φυσικά, προϋποθέτει τὴν ἁμαρτίαν. Μετανοοῦμεν, διότι ἁμαρτάνομεν. Τί δὲ σημαίνει ἁμαρτία; Ἐλλειψὶν ἀγάπης πρὸς τὸν Θεόν, δεύτερον πρὸς τὸν πλησίον. Ἐλλειψὶν ἀγάπης πρὸς τὸν Θεόν. Τὴν στιγμήν, πού ἁμαρτάνομεν, λησμονοῦμεν τὸν Θεόν καὶ τὴν ἀγάπην πού ὀφείλομεν εἰς Αὐτόν. Τὴν στιγμήν πού ἁμαρτάνομεν, συγκεντρώνομεν ὅλην μας τὴν ἀγάπην εἰς τοὺς ἑαυτοὺς μας. Τὴν στιγμήν, πού ἁμαρτάνομεν, χάνομεν τὸν πραγματικὸν μας προσανατολισμόν. Ποῖος δὲ εἶναι ὁ πραγματικὸς προσανατολισμὸς τοῦ χριστιανοῦ; Εἶναι ἡ πραγματικὴ, ἡ ὀρθή, ἡ πρέπουσα στάσις ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ. Ἐπλάσθημεν διὰ τὸν Θεόν. Τὰ πάντα πρέπει νὰ κάμωμεν χάριν τοῦ Θεοῦ, καὶ πρὸς δόξαν τοῦ Θεοῦ. Καὶ εἰς πάντα, ἔμψυχα καὶ ἄψυχα, πρέπει νὰ βλέπωμεν τὸν Θεόν. Καὶ τὰ πάντα, ἔμψυχα καὶ ἄψυχα, πρέπει νὰ τὰ ἀγαπῶμεν χάριν τοῦ Θεοῦ, καὶ πρὸς δόξαν τοῦ Θεοῦ. Ὅταν καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἀκόμη ἀγαπῶμεν ὄχι χάριν τοῦ Θεοῦ καὶ πρὸς δόξαν τοῦ Θεοῦ—τότε ἡ ἀγάπη μας εἶναι ἰδιοτελής καὶ ἐγωϊστική· ἢ μᾶλλον δὲν εἶναι καθόλου ἀγάπη· εἶναι ἐγωϊσμὸς καὶ φιλαυτία. Ἴδου διατί εἶπομεν ὅτι ἁμαρτία, κυρίως, σημαίνει ἔλλειψιν ἀγάπης πρὸς τὸν Θεόν. Ἐλλειψὶν ἀγάπης σημαίνει μετατόπισιν τῆς ἀγάπης μας ἀπὸ τοῦ Δημιουργοῦ εἰς τὰ δημιουργήματα.

Τί δὲ σημαίνει ἀγάπη πρὸς τὸν Θεόν; Ὅχι, βεβαίως, σποραδικὸν καὶ ἄγονον ἐκκλησιασμόν. Ὅχι σταυροκοπήματα σπασμωδικά. Ὅχι συγκινήσειν προσωρινήν, ἀκόμη δὲ καὶ δάκρυα καὶ στεναγμοὺς ἐπιφανειακοῦς. Ὅχι κινήσειν μηχανικὴν τῶν χειλέων καὶ τῆς γλώσσης εἰς δῆθεν προσευχήν, πράγματι δὲ βαττολογίαν. Ἄλλὰ τί; Μᾶς τὸ ὑπέδειξεν, ἐδήλωσεν, ἐμφαντικῶς ἐτόνισεν ὁ Σωτὴρ μας· ὀλοκληρωτικὴν παράδοσιν τοῦ ἑαυτοῦ μας εἰς τὸν Θεόν· μετὰ ὀλόκληρον τὴν ψυχὴν μας, τὴν καρδίαν μας, τὴν δύναμιν μας, τὴν διάνοιαν. Καὶ διὰ νὰ εἴμεθα ἀπλούστεροι, πραγματικώτεροι, ἀγάπη πρὸς τὸν Θεόν σημαίνει ἔνωσιν μετὰ τοῦ Θεοῦ. Ὅπως ὁ Σωτὴρ μας ἔλεγεν: «Ἐγὼ ἐν τῷ Πατρὶ καὶ ὁ Πατὴρ ἐν ἐμοί», τοιοῦτοτρόπως ὀφείλει καὶ ὁ χριστιανὸς νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ λέγῃ· «ἐγὼ ἐν τῷ Θεῷ καὶ ὁ Θεὸς ἐν ἐμοί.» Ἐνωσιν μετὰ τοῦ Θεοῦ, τόσοσιν στενήν, τόσοσιν βαθεῖαν, τόσοσιν πραγματικὴν, ὥστε νὰ ἡμπορῇ νὰ λέγῃ ὁ χριστιανός, ὅπως ὁ Παῦλος: «Ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῆ δὲ ἐν ἐμοί Χριστός.» Ἐνωσιν μετὰ τοῦ Θεοῦ, κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε ὁ Θεὸς νὰ εἶναι ἡ ζωὴ μας, ἡ πνοὴ μας, καὶ αἱ τελειότητες τοῦ Θεοῦ νὰ γίνουσι ἰδικαί μας ἀρεταί. «Ἅγιοι γίνεσθε ὅτι ἐγὼ Ἅγιος εἰμί.» «Γίνεσθε οὖν οἰκτιρίμονες καὶ τέλειοι καθὼς ὁ Πατὴρ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς οἰκτιρίμων καὶ τέλειος ἐστίν.»

Ὅλα αὐτὰ λέγονται τόσοσιν διὰ νὰ ὑποδείξω τὸ καθῆκον, πού ἔχομεν νὰ εἴμεθα ἄξια κατὰ

πάντα τέκνα τοῦ Θεοῦ, ὅσον καὶ περισσώτερον διὰ νὰ ἀποδείξω πόσον μακρὰν τοῦ ἰδεώδους εὐρισκόμεθα, καὶ, κατὰ συνέπειαν, πόσον μεγάλην, μεγίστην ἀνάγκην ἔχομεν ὅλοι μας τῆς μετανοίας.

Ὁ σημερινός, ὅμως, χριστιανός, καὶ μάλιστα ἐκεῖνος, πού ἔχει μὲν καλλιεργήσει τὴν διάνοιάν του, ἀφήκεν ὅμως τὴν καρδίαν του ἀκαλλιέργητον—ἐκεῖνος δηλ. πού ἔχει μόνον γνώσειν πού, ὅπως λέγει ὁ Παῦλος, φουσκῶνουν τὰ μυαλά καὶ κάμνουν τὸν ἄνθρωπον νὰ ἔχη τὴν μεγαλειτέραν μὲν ἰδέαν περὶ τοῦ ἑαυτοῦ του, καὶ τὴν μικροτέραν περὶ τῶν ἄλλων, ἀκόμη δὲ καὶ περὶ τῶν ἀπαιτήσεων ἀπὸ ἡμᾶς τοῦ Ἐπουρανίου μας Πατρὸς—ὅταν ἀκούσῃ ὅτι ἔχει καθῆκον νὰ μετανοήσῃ «διότι οὐδεὶς καθαρὸς ἀπὸ ρύπου καὶ ἂν μίᾳ ἡμέρᾳ εἶναι ἡ ζωὴ του», εἰς τὸ ἄκουσμα τῆς μετανοίας συσπᾶ τὰς ὀφρῦς του, ὑψώνει τὴν κεφαλὴν του ὡς θυμοειδὴς ἵππος, καὶ προσλαμβάνων ὕφος φαρισαϊκῆς αὐταρκειᾶς καὶ αὐταρσεκειᾶς χωρὶς κανένα διασταγμὸν ἀναφωνεῖ· Νὰ μετανοήσω; Διατί; Εἶμαι ἐν ἀπόλυτῳ τάξει. Οὔτε ἐφόνευσα, οὔτε ἐμοίχευσα, οὔτε ἐπιόρκησα, οὔτε ἀπέδωκα ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ. Αὐτὰ εἶναι τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐλλείψεως τῆς κατηχήσεως καὶ τῆς ἀδιαφορίας, ἂν μὴ καὶ τῆς περιφρονησεως πρὸς τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ. Διότι ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ μᾶς πληροφορεῖ ὅτι ὁ Νόμος, αἱ δέκα ἐντολαί, εἶναι βεβαίως ἀπολύτως ὑποχρεωτικά καὶ διὰ τοὺς χριστιανούς, συνεπληρώθησαν ὅμως ἀπὸ τὸν Ὑψιστον Νομοθέτην, τὸν Ἰ. Χριστόν. Οἱ δὲ χριστιανοὶ ἔχομεν καθῆκον, διὰ νὰ εἴμεθα χριστιανοί, αὐτὸν τὸν συμπεπληρωμένον Νόμον καὶ τοὺς προφήτας νὰ ἐκπληρώμεν. «Οὐκ ἦλθον καταλῦσαι τὸν Νόμον ἢ τοὺς προφήτας· οὐκ ἦλθον καταλῦσαι, ἀλλὰ πληρῶσαι» καὶ «ἐὰν μὴ περισσεύσῃ ἡ δικαιοσύνη ὑμῶν πλεῖον τῶν γραμματέων καὶ φαρισαίων, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν».

Δὲν ἀρκεῖ ὁ Χριστιανός νὰ μὴ φονεύσῃ, ἀλλ' οὔτε νὰ ὀργισθῇ ἀδίκως κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του. Δὲν ἀρκεῖ νὰ μὴ μοιχεύσῃ, ἀλλ' οὔτε καὶ μετὰ πονηρὸν βλέμμα νὰ ἴδῃ. Δὲν ἀρκεῖ νὰ μὴ ἐπιόρκῃ, ἀλλ' οὔτε καὶ νὰ χρησιμοποίησῃ ἀτόπως καὶ ἀσκόπως τὸ ἅγιον τοῦ Θεοῦ ὄνομα. Δὲν ὀφείλει ὁ χριστιανός νὰ ἀγαπᾷ μόνον τὸν πλησίον του, τὸν φίλον του, καὶ νὰ μισῇ τὸν ἐχθρόν του, ἀλλὰ νὰ ἀγαπᾷ τοὺς πάντας καὶ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς ἐχθροὺς του, ἀφῆνων πᾶσαν ἐκδικησιν εἰς τὸν Θεόν, πού εἶπεν: «Ἐμοὶ ἐκδικησὶς, ἐγὼ ἀνταποδώσω, λέγει Κύριος.» Ἄν ἀπὸ τὴν ἔποψιν ὅλων τῶν ἀνωτέρω ἐξετάσῃ ὁ καθεὶς τὸν ἑαυτόν του, ποῖον θὰ εἶναι τὸ συμπέρασμα; Ὅτι ὅλοι μας γενικῶς χρῆζομεν μετανοίας, ὅτι ἡ μετάνοια εἶναι ἐπιβεβλημένη εἰς ἕνα ἕκαστον ἐξ ἡμῶν, ὅτι ὅλοι εἴμεθα ὀφειλέται ἀπέναντι τοῦ Ἐπουρανίου μας Πατρὸς καὶ ὅτι, ἀπαγγέλλοντες τὴν Κυριακὴν προσευχήν, πρέπει ἰδιαίτε-

πως νὰ ἐπιμένωμεν καὶ νὰ τονίζωμεν τὰς λέξεις: «καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν».

Β'. Καὶ ὅμως ἔχομεν καθήκον μετανοίας ὄχι μόνον ὡς ἄτομα, ἀλλὰ καὶ ὡς μέλη τῆς κοινωνίας· ὄχι μόνον διὰ τὰς ἰδικὰς μας ἁμαρτίας, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν ἄλλων, τῶν ἀδελφῶν μας, καὶ διὰ τὰς ἀμαρτίας τῶν ἄλλων μελών τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, τοῦ Ὁποίου καὶ ἡμεῖς εἴμεθα μέλη.

Ἴδου τί λέγει ὁ Παῦλος ὅσον ἀφορᾷ τὰς σχέσεις τῶν χριστιανῶν πρὸς ἀλλήλους εἰς τὸ ΙΒ' κεφ. τῆς Α' Κορ.: «Καθὼς τὸ σῶμα εἶναι ἓν καὶ μέλη ἔχει πολλά, ὅλα δὲ τὰ μέλη τοῦ σώματος τοῦ ἑνός, μολοντί εἶναι πολλά, εἶναι ἓν σῶμα· τοιοῦτοτρόπως καὶ ὁ Χριστός», δηλονότι τοιοῦτοτρόπως καὶ ἡμεῖς, ποῦ ἀποτελοῦμεν τὴν Ἐκκλησίαν, τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ. «Καὶ εἶτε πάσχει ἓν μέλος συμπάσχουν ὅλα τὰ μέλη· εἶτε χαίρει ἓν μέλος, συχαίρουν ὅλα τὰ μέλη. Εἴσθε Σῶμα Χριστοῦ καὶ μέλη ἀλλήλων». Ὁλόκληρος δηλονότι ἡ χριστιανικὴ κοινότης εἶναι ἓν σῶμα. Ὁ πόνος τῆς κεφαλῆς εἶναι πόνος ὀλοκλήρου τοῦ σώματος. Ἡ ἀσθένεια τοῦ ὀφθαλμοῦ εἶναι ἀσθένεια ὀλοκλήρου τοῦ ὄργανισμοῦ. Ἡ ἀδυναμία τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν, εἶναι ἀδυναμία ὀλοκλήρου τοῦ ἀνθρώπου. Ὁλόκληρος ἡ χριστιανικὴ κοινότης ἀποτελεῖ μίαν οἰκογένειαν. Ἄν ἓν μέλος τῆς οἰκογενείας παρεκτραπῆ, ἡ κατασχύνῃ εἶναι αἰσθητὴ καὶ θίγῃ ὅλα τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας. Ἄν ἓν μέλος τῆς οἰκογενείας κλέψῃ, καταχρασθῆ, ἐγκληματήσῃ, ὀλόκληρος ἡ οἰκογένεια αἰσθάνεται τὸ βάρος τῆς κλοπῆς, τῆς καταχρήσεως, τοῦ ἐγκλήματος. Καὶ δι' αὐτὸ ὅλα τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας ὁμοῦ καὶ τὸ καθὲν ἰδιαιτέρως, προσπαθοῦν, ἀγωνίζονται ν' ἀποτινάξουν, ν' ἀποσεισούν, νὰ ἀποτριψούν τὴν αἰσχύνῃ, τὸ στίγμα, τὴν κατηγορίαν. Ὅλα μαζὺ τὰ μέλη καὶ τὸ καθὲν ἰδιαιτέρως λυποῦνται, μετανοοῦν, θεωροῦν ἑαυτὰ συνυπεύθυνα, τρόπον τινά, διότι, βεβαίως, ὑπάρχει ἡ ἀλληλεγγύη τοῦ αἵματος, τῆς στενῆς κατὰ σάρκα συγγενείας.

Ἀλλὰ καὶ ἡ χριστιανικὴ κοινότης εἶναι μία, ἐνιαῖα οἰκογένεια, ποῦ συνδέεται μὲ δεσμοὺς πολὺ ἰσχυροτέρους ἀπὸ τοὺς σαρκικούς, μὲ δεσμοὺς πνευματικούς. Ὅσον ἀνωτέρα εἶναι ἡ ψυχὴ ἀπὸ τὸ σῶμα, τόσον ἰσχυρότεροι εἶναι οἱ πνευματικοὶ δεσμοὶ ἀπὸ τοὺς σαρκικούς τοιούτους. Βεβαίως πρέπει νὰ τονισθῆ ὅτι ἡ ἀρχὴ ἢ αὐτὴ ἰσχύει προκειμένου περὶ χριστιανικῆς κοινότητος, ποῦ ἀποτελεῖται ἀπὸ χριστιανούς ἀναγεγεννημένους. Καὶ τοιοῦτοτρόπως, ἡ ἁμαρτία τοῦ ἑνός μέλους συνεπάγεται, πρέπει νὰ συνεπάγεται, τὴν λύπην καὶ τὴν μετάνοιαν ὅλων τῶν μελῶν τῆς κοινότητος. Ὁ χριστιανὸς δὲν ἤμπορεῖ, οὔτε δικαιοῦται ν' ἀπαντήσῃ ὅπως ὁ Κάιν: «μήπως εἶμαι φύλαξ τοῦ ἀδελφοῦ μου;». Ὁ χριστιανὸς δὲν ἤμπορεῖ, οὔτε δικαιοῦται νὰ εἴπῃ

ὅπως ὁ Τελώνης: «Σ' εὐχαριστῶ, Θεέ μου, διότι δὲν εἶμαι ὅπως οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι», διότι, ἀπλούστατα, οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι εἶναι ἀδελφοὶ του, εἶναι μέλη ἑνός καὶ τοῦ αὐτοῦ σώματος, μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς οἰκογενείας. Καὶ συνεπῶς ὁ χριστιανὸς ὀφείλει νὰ μετανοῇ ὄχι μόνον διὰ τὰς ἀτομικὰς του ἁμαρτίας, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας, οἰουδήποτε βαθμοῦ, ὅλων τῶν ἄλλων μελῶν τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ, τῆς χριστιανικῆς κοινότητος, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει καὶ αὐτός.

Γ'. Καί, τέλος, ἔχομεν καθήκον νὰ μετανοῶμεν καὶ ὡς μέλη τῆς ἐνιαῖας ἀνθρωπότητος, εἰς τὴν ὁποίαν ὅλοι μας ἀνήκομεν. Ἐδέχθη ὀλόκληρος ἡ ἀνθρωπότης τὸ ἀπολυτρωτικὸν ἔργον τοῦ Χριστοῦ; Κατενόησαν αἱ διάφοροι ἔθνικαι ὀμάδες, ποῦ ὀνομάζονται κράτη, ὅτι μόνον εἰς τὸν Χριστὸν ὑπάρχει σωτηρία; Ἠθέλησαν τὰς ἀρχὰς τῆς χριστιανικῆς θρησκείας νὰ τὰς θέσουν ὡς βᾶσιν καὶ θεμέλιον τῆς νομοθεσίας τῶν; Εἶναι δυνατόν νὰ εἴπωμεν ὅτι ὑπάρχει σήμερον εἰς τὸν κόσμον χώρα χριστιανική, ὑπὸ τὴν ἐννοίαν ὅτι αἱ ἀρχαὶ τοῦ Βασιλέως Χριστοῦ εἶναι ἐκεῖναι ποῦ διακρίνουν τὴν ζωὴν καὶ τὰς πράξεις τῆς χώρας αὐτῆς; Βεβαίως ὄχι! Καὶ μόνον τοῦτο; Ὑπάρχουν νομοθετικαὶ διατάξεις, εἰς πολλὰς χώρας, ποῦ εἶναι ἐκ διαμέτρου ἀντίθετοι πρὸς τὰς χριστιανικὰς ἀρχὰς, πρὸς τὴν σωματικὴν καὶ ψυχικὴν καθαρότητα, ποῦ πρέπει νὰ χαρακτηρίζουν τοὺς ὁπαδοὺς τοῦ Χριστοῦ, τοὺς χριστιανούς. Διὰ νὰ μὴ εἴπωμεν ὅτι ὑπάρχουν καὶ χώραι, ποῦ ἀντιτίθενται ἐπισήμως εἰς τὸ ἀπολυτρωτικὸν ἔργον τοῦ Χριστοῦ. Τί σημαίνουν ὅλα αὐτὰ; Αὐτὰ σημαίνουν ὅτι διὰ τὸ μεγαλεῖτερον μέρος τοῦ κόσμου ὁ Χριστός εἰς μάτην ἔπαθεν, ἐσταυρώθη καὶ ἔχυσε τὸ Πανάχραντόν Του αἷμα. Καὶ διὰ νὰ εἴμεθα πραγματικώτεροι, αὐτὰ σημαίνουν ὅτι τὸ μεγαλεῖτερον μέρος τοῦ κόσμου ἐξακολουθεῖ νὰ «σταυρώνῃ τὸν Χριστὸν καὶ νὰ τὸν παραδειγματίζῃ», νὰ ἀντιτίθεται δηλονότι πεισμόνως εἰς τὸ κοσμοσωτήριόν Του ἔργον. Ὅλα αὐτὰ δὲν εἶναι πηγὴ ζωηροτάτης λύπης διὰ τὸν χριστιανόν; Ὅλα αὐτὰ δὲν σημαίνουν ὅτι ὁ χριστιανὸς καθ' ἡμέραν, κάθε ὥραν καὶ στιγμὴν, ἔχει πλείστας ἀφορμὰς λύπης βαθείας, πόνου ζωηροτάτου, διὰ τὴν ἀποστασίαν τῆς ἀνθρωπότητος ἀπὸ τοῦ Θεοῦ; Ὅτι ἡ ἀποστασία τῆς ἀνθρωπότητος εἶναι κάτι, ποῦ τὸ αἰσθάνεται βαθύτατα ὁ συνειδητὸς χριστιανός, καὶ διὰ τοῦτο ἀκριβῶς ἔχει κάθε λόγον νὰ μετανοῇ ὄχι μόνον διὰ τὰς ἀτομικὰς του ἁμαρτίας, ὄχι μόνον διὰ τὰς ἁμαρτίας τῆς χριστιανικῆς κοινότητός του, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας, διὰ τὴν ἀποστασίαν δηλονότι, τῆς ἀνθρωπότητος;

Καὶ ἡμεῖς εὐρισκόμενοι εἰς τὴν Ἀγ. καὶ Μεγ. Θεσσαρακοστήν, ἃς προσπαθήσωμεν νὰ μετανοήσωμεν καὶ ὡς ἄτομα καὶ ὡς μέλη τῆς κοινωνίας καὶ ὡς μέλη τῆς ἀνθρωπότητος. Ἡμεῖς ἰδιαιτέρως οἱ Ἕλληνες Ὁρθόδοξοι ἔχομεν ἐφέ-

τος κάθε λόγον, ὥστε ἡ μετάνοιά μας νὰ εἶναι βαθυτέρα, ἰσχυροτέρα, θερμότερα ἀπὸ κάθε ἄλλην φοράν. Ἐκατοντάδες ἀνθρώπων, ὑπὲρ ὧν Χριστὸς ἀπέθανε, χάνουν τὴν ζωὴν τους καθ' ἡμέραν εἰς τὰ βουνὰ καὶ τοὺς κάμπους τῆς Ἑλλάδος. Ἐκατοντάδες χιλιάδες ἀθῶων γυναικοπαίδων, ξεριζωμένα ἀπὸ τὰς γενεθλοὺς τῶν ἐστίας, ζοῦν ὡς πρόσφυγες μέσα εἰς τὴν πείναν, τὴν πενίαν, τὴν γυμνότητα, τὴν ἀκαταστασίαν, τὰς μυρίας κακουχίας καὶ δοκιμασίας. Χιλιάδες ἄλλων οικογενειῶν εἰς τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία τῆς πατρίδος μας ζοῦν μέσα εἰς στερήσεις ἀφαντάστους, ἀνεκδιηγήτους, διότι οἱ προστάται τῶν ἡ ἔχουν φονευσθῆ, ἢ εὐρίσκονται μακρὰν αὐτῶν. Παιδιά ἄκακα καθ' ὁμάδας ἀπάνοιτοι εἰς χώρας ἐχθρικός βαρβαρικός, ὅπως οἱ παῖδες τῶν Ἑβραίων εἰς τὴν Βαβυλωνίον αἰχμαλωσίαν, καθ' ὃν χρόνον ἀλλόφρονες αἱ μητέρες τῶν εἶναι βυθισμένοι εἰς τὴν ὀδύνην καὶ τὴν ἀπόγνωσιν. Ἄλλαι χιλιάδες ἀνθρώπων σκληρῶν, ἀσυκινήτων ἀπὸ τὰ κακὰ τὰ μύρια, τὰ ἄπειρα, ποὺ κλυδωνίζουσι τὸ σκάφος τῆς πατρίδος, εἰς τὰς σημερινὰς κρίσιμωτάτας στιγμὰς τῆς ἐθνικῆς ζωῆς μας, προσπαθοῦν νὰ ἐκμεταλλεθοῦν τὴν δυστυχίαν καὶ τὰς στερήσεις τῶν πολλῶν διὰ νὰ πλουτίσουν. Πρὸς τοῦτοις παράνομοι συμβιώσεις ἀμέτρητοι καὶ ἀναρίθμητοι, πρὸ πάντων εἰς τὴν πρωτεύουσαν, ἀλλὰ καὶ εἰς πλεῖστα ἀστικά κέντρα· συστηματικὴ ἀποφυγὴ τῆς τεκνογονίας, τῆ βοήθεια ἀσυνειδήτων ἰατρῶν καὶ μαιῶν· παράδοσις εἰς τὰ χονδροειδέστερα σαρκικά ἀμαρτήματα ἀχαλίνωτος καὶ ἐλευθέραι ταινίαι κινηματογραφικαὶ αἰσχραὶ καὶ ἀκόλαστοι, ἐξερεθιστικαὶ τῶν χθαμαλωτέρων ἐνστικτωῶν τῆς σαρκὸς καὶ τῶν κατωτέρων ὁρμῶν καὶ ἐπιθυμιῶν τῆς ψυχῆς· βλασφημίαι, ἐπιπορκίαι, ψευδομαρτυρίαι, φθόνοι, φόννοι, ὄνειδισμοί, συκοφαντίαι—ὅλα αὐτὰ εἶναι τόσον γνωστὰ καὶ τόσον ἀφθονα εἰς τὴν σύγχρονον Ἑλληνικὴν μας κοινωνίαν, διὰ τὰ ὅποια ἅπαντες ὀφείλομεν νὰ μετανοῶμεν. Ὅσοι συναισθανόμεθα τὴν εὐθύνην, ποὺ ἔχομεν ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ, τόσον διὰ τὰ ἀτομικά μας ἀμαρτήματα, ὅσον καὶ διὰ τὰ τοῦ περιβάλλοντός μας, τῆς κοινωνίας, ὁλοκλήρου τῆς Πατρίδος μας, ἄς μετανοήσωμεν μὲ νηστείαν καὶ προσευχὴν. Μὲ νηστείαν, καὶ μὲ ἐγκράτειαν, διὰ νὰ σταυρώσωμεν τὰ πάθη μας καὶ νὰ προσεγγίσωμεν, τοιουτοτρόπως, καθαροὶ ἀπὸ αὐτὰ τὸν Μόνον Ἅγιον καὶ ἐν ἁγίοις ἐπιναπαυόμενον Θεόν· καὶ μὲ προσευχὴν, διὰ νὰ ἔλθωμεν εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸν Θεόν, καὶ μὲ παρηγοσίαν νὰ ζητήσωμεν ἀπὸ Αὐτὸν νὰ πνεύσῃ τὸ Πνεῦμά Του τὸ ἀγαθὸν καὶ πάλιν εἰς τὰς ψυχὰς μας, τὰς καρδίας μας, τὰς κοινωνίας μας, εἰς ὁλόκληρον τὴν Πατρίδα μας, διὰ νὰ συνέλθῃ καὶ παύσῃ ἡ τρομακτικὴ αἰμορραγία τῆς καὶ εἰσέλθῃ εἰς τὸν δρόμον τῆς ἀναρρώσεως καὶ τῆς εὐημερίας. Ἄς ἔχωμεν βαθυτάτην τὴν πεποίθησιν, ὅτι μὲ τὴν ταπεινώσιν τῆς νηστείας, μὲ τὴν

πίστιν τῆς προσευχῆς ἡμποροῦμεν νὰ συντελέσωμεν πολὺ εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς καταστάσεως τῆς Πατρίδος μας. Νηστεία, ἐγκράτεια ἐσωτερικὴ, προσευχὴ πιστεύουσα ἦσαν τὰ παντοδύναμα ὄπλα τῶν ἁγίων, ποὺ μὲ αὐτὰ ἔφραξαν στόματα λεόντων, ἔσβυσαν δύναιμι πυρῶν, ἐνεδυναμώθησαν ἀπὸ ἀσθενείας. Μὲ τὰ ἴδια ὄπλα καὶ ἡμεῖς, ἂν θέλωμεν, ἂν πιστεύσωμεν, ἂν ἀποφασίσωμεν, ἡμποροῦμεν νὰ φράξωμεν τὰ στόματα τῶν λεόντων, τῶν πνευμάτων τῆς πονηρίας, νὰ σβύσωμεν τὸ πῦρ τῶν παθῶν, ποὺ μαίνεται σήμερον εἰς τὴν πατρίδα μας, νὰ ἐνδυναμώσωμεν τὴν χώραν μας, ὥστε νὰ ἀναλάβῃ ἀπὸ τὴν βαρείαν τῆς ἀσθενείαν. Αὐτὸ εἶναι τὸ ἔργον κάθε συνειδητοῦ χριστιανοῦ. Αὐτὸ εἶναι τὸ ἰδικόν μας ἔργον! ἡ μετάνοια, ποὺ μόνῃ αὐτῇ θὰ κάμῃ τὸν Θεὸν ἴλεον ἐπὶ ταῖς ἀμαρτίαις ἡμῶν, ὅπως ἔκαμεν Αὐτὸν ἴλεον ἐπὶ ταῖς ἀμαρτίαις τῶν Νινευϊτῶν, καὶ θὰ μᾶς ἐλεήσῃ. Διότι ὁ Ἐπουράνιος Πατὴρ μας εἶναι ἐλεήμων καὶ φιλάνθρωπος, καὶ διὰ τοῦτο μόνον εἰς Αὐτὸν πρέπει νὰ ἀνήκῃ ὅλη ἡ δόξα, ὅλη ἡ τιμὴ καὶ ὅλη ἡ προσκύνῃσις καὶ τώρα καὶ πάντοτε καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων.

† Ὁ Κορινθίος ΜΙΧΑΗΛ

ΕΠΙ ΤΗ, ΕΘΝΙΚΗ, ΕΟΡΤΗ,

Ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος ἀπηύθυνε πρὸς τὸν ἐν Ἀμερικῇ Ἑλληνισμόν ἐπὶ τῷ ἑορτασμῷ τῆς ἐθνικῆς παλιγγενεσίας τὸ κατωτέρω μήνυμα :

Ὅσαίς ἀπευθύνομαι πρὸς τὸν Ἑλληνισμόν τῆς Ἀμερικῆς κατέχομαι ἀπὸ ἰδιαιτέρων συγκινήσιν. Ἐνθυμοῦμαι τὰς ἡμέρας, τὰς ὁποίας διήλθον ἐν μέσῳ αὐτοῦ, τὴν θερμὴν φιλοξενίαν αὐτοῦ, τὰ χριστιανικά καὶ ἐθνικά του αἰσθήματα, τὴν πίστιν του εἰς τὰς ὁραίας παραδόσεις τῆς μακρυνῆς γενετήρας καὶ τέλος τὴν συνδρομήν, ἣτις παρ' ὅλων μοὶ παρεσχέθη τότε, ἵνα φέρω εἰς πέρας τὸ ἔργον, διὰ τὸ ὁποῖον εἶχον ἀποσταλῆ εἰς Ἀμερικὴν. Ἐκτοτε ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς ὑπερποντίου μεγάλης φίλης καὶ συμμάχου Δημοκρατίας ἠνδρώθη καὶ κατέχει ἐν τοῖς κόλποις τῆς Ἀμερικανικῆς Συμπολιτείας θεῖον πολὺ πλεον ἐπίζηλον καὶ τιμητικὴν. Ἀλλὰ οὔτε ὁ χρόνος, οὔτε ἡ πρόοδος δὲν τὸν ἀπεμάζρυνεν ἀπὸ τὴν ἱεράν ἀφιετηρίαν, ἀπὸ τὴν δοκιμαζομένην Πατρίδα. Κατὰ τὰς φοικτάς ὥρας τῆς Κατοχῆς ἀπὸ αὐτὸν ἦλθεν εἰς ἡμᾶς ἡ πρώτη ἀκτίς παρηγορίας, ἀπὸ τὰς γενναιοδόρους προσφορὰς τοῦ ἐσώθημεν ἐκ τῆς πείνης καὶ τοῦ θανάτου, ἀπὸ τὴν κοινήν πίστιν εἰς τὴν τελικὴν νίκην ἔθερμάνθη περισσότερον ἡ καρδία μας. Δυστυχῶς τὸ τέρμα τῆς Κατοχῆς δὲν ἐσήμανε τὸ τέρμα τῶν δεινῶν μας. Μία ἄλλη ἐπιδρομή, κρυφορουμενὴ ἀπὸ τοὺς χρόνους τῆς Κατοχῆς ὑπὸ δυσδιάκριτα προσωπεῖα, ἐξεδηλώθη ἀπροκάλυπτος μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν. Ἡ ἀπειλὴ μιᾶς νέας δουλείας ὑψώθη ὑπεράνω τοῦ λαοῦ μας. Ψεῦδη, πλάνα, συκοφαντίαι δὲν ἐπέτρεψαν εἰς ὅλους τοὺς μακρὰν τῆς Ἑλλάδος ζῶντας νὰ ἀντιληφθοῦν ἀμέσως, ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ξενικῆς ἐπιβουλῆς, ὑποβοηθουμένης ἀπὸ διεθνιστικὰ στοιχεῖα ἐντός τῆς Ἑλλάδος. Ἐχρησάθη οἱ μεγάλοι μας φίλοι νὰ θέσουν τὸν δάκτυλον ἐπὶ τῶν τύπων τῶν ἡλῶν διὰ νὰ πιστεύσουν. Ὅταν ὁμως ἐπίστευσαν εἰς τὸ δίκαιον τοῦ ἀγῶνος τοῦ νομίμου Κράτους, προσῆλθον ἀρωγοὶ εἰς ἡμᾶς, καὶ σήμερον, περισσότερον παρὰ ποτὲ, αἱ τύχαι, αἱ προσδοκίαι, τὰ ἰδανικά καὶ αἱ ἐνέργειαι τῆς μικρᾶς Ἑλλάδος καὶ

της μεγάλης 'Αμερικανικής Συμπολιτείας συνηνώθησαν εις κοινήν και αποφασιστικήν πορείαν. Διότι ουδέμία πρέπει να υπάρχει αμφιβολία, ότι η δύναμις της χώρας που ενσαρκώνει τα ιδανικά του χριστιανικού ανθρωπισμού, της ελευθερίας και της δικαιοσύνης, θα επιβάλει τελικώς τας θελήσεις της και θα σώσει τόν κόσμον όλόκληρον από την εισδύσαν βαρβαρότητα. Εις αυτήν την ώραίαν, την γόυμιον, την ιστορικός βερυσιμαντον ένωσιν των δύο χωρών δεν είναι δύσκολον να κατανοηθή ποιον πρωτεύοντα ρόλον καλείται να διαδραματίση ο έν 'Αμερικη 'Ελληνισμός. Αυτός αποτελεί ένα ζωντανόν συνεκτικόν κρίνον των δύο λαών. Αυτός αποτελεί μίαν μεγάλην μας πρεσβείαν παρά τῷ 'Αμερικανικῷ λαῷ. 'Αλλά διά τῆς εκπληρωθῆς αὐτό τὸ ώραίον και δημιουργικόν ἔργον, ἔργον, τοῦ ὁποίου τὰ ἠθικά πλεονεκτήματα εἶναι ἀκόμη μεγαλύτερα ἀπὸ τὰ οἰκονομικά, πρέπει ο 'Ελληνισμός της 'Αμερικῆς να καταστή, ἄνευ ἐξαιρέσεων και ἀνεπιφύλακτως, ὁ συμπαράστατης τοῦ 'Ελληνικοῦ Ἔθνους, τοῦ ἀγωνιζομένου κατὰ τῆς προδοσίας.

Ὁ ἀγὼν ὁ σημερινὸς δὲν διαφέρει, κατὰ τὰ ιδανικά του, ἀπὸ τὸν ἀγῶνα τοῦ 1821. Ἀγωνιζόμεθα ὅλοι οἱ 'Ελληνες, ἠνωμένοι, πλὴν μᾶς ἐλαχίστης μειοψηφίας, ὑπὸ τὸ ἔμβλημα τοῦ Σταυροῦ, ὑπὲρ βιωμῶν και ἐστίων, ὑπὲρ τῆς ελευθερίας της Πατρίδος, ὑπὲρ τῆς ἀκεραιότητός της, ὑπὲρ τῶν ἰδεωδῶν της δημοκρατίας και της εἰρηνικῆς συμβιώσεως ὄλων τῶν λαῶν της γῆς. Ἡ φωνὴ σας, 'Ελληνες της 'Αμερικῆς, φωνὴ ἀμερόληπτος, ἑλληνικὴ και ἐν ταῦτῳ ἀμερικανικῇ, δύναται νὰ ἀκουσθῆ περισσότερον της ἰδικῆς μας και νὰ ἐπισπεύσῃ τὸ τέρας τῶν δεινῶν μας. Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον οἱ ἥρωες τοῦ 1821 ἠκοδόμησαν, σήμερον ἀπειλεῖται. Μὲ τὴν θερμὴν και συνεχῆ συνηγορίαν σας και τὴν ἀδιάλειπτον συμπαράστασιν σας δύνασθε οὐσιαστικῶς νὰ ἐνισχύσητε εἰς τὴν κρίσιμον αὐτὴν στιγμήν τὴν ἀγωνιζομένην Πατρίδα.

Αὕτη εἶνε ἡ εὐχὴ μας.

Και ἡ ἀγάπη μας πάντοτε και ὀλόκληρος θα εἶνε μαζί σας.

Ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Ὑπόκρις Δρ Γκάμπιερ διεβίβασεν ἀπὸ τοῦ ραδιοφωνικοῦ σταθμοῦ τοῦ Λονδίνου πρὸς τὸν ἑλληνικὸν λαὸν τὸν ἀκόλουθον χαιρετισμόν :

Εἶμαι εὐτυχῆς ποὺ μοῦ δίδεται ἡ εὐκαιρία αὕτη νὰ ἀπευθύνω τὰς καλύτερας μου εὐχὰς πρὸς τὸν ἑλληνικὸν λαὸν και νὰ τὸν συγχαρῶ ἐκ βάθους καρδίας κατὰ τὴν ιστορικὴν αὐτὴν ἡμέραν της ἑλληνικῆς Παλιγγενεσίας. Ὅπως και οἱ περισσότεροι Ἄγγλοι, τρέφω μεγάλην ἀγάπην διὰ τὴν χώραν σας. Εἶμαι θαυμαστῆς της ἐνδόξου ιστορίας σας και λάτρης τῶν φυσικῶν καλλονῶν και τῶν ἐνδόξων ἀρχαιολογικῶν της θησαυρῶν. Ἄλλα ὑπὲρ πᾶν ἄλλο τιμῶμεν τὴν Ἑλλάδα διὰ τοὺς μακραίωνας ἀγῶνας της ὑπὲρ της ἀνεξαρτησίας και διὰ τὴν ἄσβεστον δίψαν της ελευθερίας. Οὐδέποτε θὰ λησμονήσω τὴν ἐπίσκεψίν μου εἰς τὴν χώραν σας, ὀλίγον μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν, οὔτε τὸν μέγαν Ἀρχιεπίσκοπον Δαμασκηνόν. Γνωρίζω ὅτι εἶσθε ἀποφασισμένοι νὰ περιφρουρήσετε τὴν ελευθερίαν σας, τὴν ὁποίαν ἀνεκτήσατε μετὰ τὴν Χιτλερικὴν τυραννίαν. Ἡ ελευθερία ἀποτελεῖ οὐσιώδες στοιχεῖον της δημοκρατίας και ὄλων τῶν ὑψηλοτέρων ἐξάρσεων τοῦ πολιτισμοῦ. Κατὰ τοὺς ἀγῶνάς σας της παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος ἐναντίον τῶν Τούρκων, και ἐκ νέου κατὰ τοὺς ἀγῶνάς σας ἐναντίον τῶν Γερμανῶν. εἰδείξατο ὅτι ὁ θάνατος εἶναι προτιμότερος ἀπὸ τὴν δουλείαν. Ἐπιζῶ και εὐχόμεθα ὅτι θὰ κρατήσετε πάντοτε ἀνημμένην τὴν δάδα της ελευθερίας και ὅτι μίαν ἠνωμένην και ἐλευθερὰ Ἑλλάδα θὰ φωτίξῃ αἰετοπε ὀλόκληρον τὸν κόσμον με τὴν φλόγα της ελευθερίας.

Ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐκκλησία» ὁ Σπῦρος Μελάς ἐν τῇ «Ἐστία» :

Τὸ ἑλληνικὸν ἱερατεῖον στὸ Εἰκοσιένα ἔπαιξε ρόλο ἀν-

τάξιον τοῦ ἔθνους. Γιά πρώτην φορά, ἴσως, παρουσιάζεται, με τὴν ἑλληνικὴ ἔκκλησία, στὴν ἱστορία τοῦ κόσμου, αὐτὸ τὸ φαινόμενον, ὅτι ὄχι μόνον δὲν ὑπῆρξεν ἀντιδραστικὴ στὴν πρόοδο τῶν φώτων ἡ Ἐκκλησία, ἀλλὰ ἐκράτησε ψηλὰ τὴ σωτήρια λαμπάδα τους. Δὲν περιορίσθηκε νὰ εἶναι μόνον ψυχρὸς και συντηρητικὸς θεματοφύλαξ της ἀθάνατης ἑλληνικῆς παιδείας, μὰ ἐδούλεψε ὅσο μπορούσε νὰ τὴν ἀπλώσῃ στὸ ἔθνος, προσδοκῶντας ἀπ' αὐτὴν τὴν Ἀνάστασί του.

Ἡ ἑλληνικὴ Ἐκκλησία ὄχι μόνον δὲν ἦταν φωτοσβεστικὴ, ὄχι μόνον δὲν ἐθεώρησε ποτὲ τὴν ἐπιστήμην ὡς ἐπικίνδυνη γιὰ τὴν πίστη, ὄχι μόνον δὲν τὴν κατάρτεξε, ἀλλὰ και τὴν ἐνεθάρρυνε στὸ δρόμο της προόδου. Συντηροῦσε σχολεῖα ὅπου μπορούσε και, πολὺ συχνά, ὁ ἱερομένος και ὁ δάσκαλος ἦταν ἓνα και τὸ αὐτὸ πρόσωπο...

Τέλος, ἡ Ἐκκλησία βρέθηκε στὴν πρώτη γραμμὴ τοῦ ἀγῶνος. Ἀπὸ τὸ φλογερὸ και φωτισμένο πατριωτικὸν τοῦ ἱερατεῖου ξεπήδησαν ἡ τρισένοδες μορφές μαρτύρων σὰν τὸν Ἀθανάσιο Διάκονο και τὸν πατριάρχη Γρηγόριο, ἥρωες τοῦ ἀγῶνος σὰν τὸν ἀφθαστο Παπαφλέσσα στὸν Ἀη-Σώστη, στὸ Ἁγιοῦρι και στὸ Μανιάκι, σὰν τὸν Γερμανὸ στὴν Ἁγία Λαύρα, τὸν Παπαγιώργη ἀπὸ τὸ Περθῶρι και τόσους ἄλλους—ὅλα τὰ ματωμένα ράσα ποὺ ἀνεμίσθησαν και κήνησαν στὶς μάχες τοῦ μεγάλου πολέμου της ἑλευθερίας. Τέλος, ὁ πρῶτος σημαιοφόρος ποὺ ξεκίνησε κατὰ τῶν Τούρκων ἀπὸ τὴν Καλαμάτα, στὶς 24 Μαρτίου, ἦταν παπᾶς—ἓνας πελώριος παπᾶς, ποὺ τὸν ἔλεγον Παπᾶ-Τούρτα, σημαιοφόρος τοῦ Παπαφλέσσα, ποὺ ἐκρατοῦσε στὰ χέρια του ἓνα μεγάλο ξύλινο σταυρὸ...

Ἡ «Ἐστία» :

Τὸ ἔθνος ποὺ ἐορτάζει σήμερον τὴν παλιγγενεσίαν του και διεξάγει ταυτοχρόνως ἓνα ἀμείλικτον και δυσχερὴ ἀγῶνα, ἔχει τὸ δικαίωμα ἀκριβῶς κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν νὰ διακηρύξῃ πρὸς ὅλους, φίλους και ἐχθρούς, ὅτι δὲν εἶναι οὔτε ἀπλῶς τὸ θῦμα μᾶς ἀδικου ἐπιθέσεως, οὔτε μόνον μίαν στρατηγικὴν θέσιν, ἀλλὰ κάτι ἀπειροσ περισσότερον και σημαντικώτερον : εἶναι ἡ Ἑλλάς. εἰς τὴν ὁποίαν ἐγεννήθησαν και ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἠκτινοβόλησαν ὅλοι αἱ ὑψηλόφρονες ἀνθρώπιναι ἰδέαι, ἡ Ἑλλάς, ἡ ὁποία ἐδημιούργησε τὸν ἀνώτερον πολιτισμόν, ἡ Ἑλλάς, ἡ ὁποία και εἰς τὸν Χριστιανισμόν προσέφερε τὴν ἀνεκτίμητον συμβολὴν της γλώσσης, τοῦ πνεύματος και της ὀργανωτικῆς ἰκανότητος, ἡ Ἑλλάς, ἡ ὁποία, ἐπὶ τρεῖς χιλιετίας, εὐρέθη πάντοτε εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τῶν εὐγενῶν της ἀνθρωπότητος ἀγῶνων, ἡ Ἑλλάς, χωρὶς τὴν ὁποίαν δὲν ἠμπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ ελευθερία και πολιτισμός και ὠμορφιά.

Ὁ Κωνσ. Τσάτσος ἐν τῇ «Καθημερινῇ» :

Ἡ ὀρμὴ της πρωτογόνου ἀσιατικῆς βίας, ἡ ἀπαγόρευσις της παιδείας, ὁ ἐπιμόνος προσηλυτισμός τῶν Λατίνων, τίποτε δὲν ἴσχυσε νὰ θραύσῃ τὰς ὀλίγας ἐκεῖνας ἰνας ποὺ συνεκράτουν ἀκόμη τὸ ἑλληνικὸν σῶμα, τὴν γλῶσσαν, τὴν Ἐκκλησίαν, τὸν μῦθον τοῦ γένους, Ἀλεξαντίας, ὅπως αἱ ἰκμάδες τῶν δένδρων, κάτω ἀπὸ τὴν χιόνα, συκλοφοροῦν και μεταπλάσσονται, οὔτω και ὑπὸ τὸν ζόφον της δουλείας ἡ γλῶσσα ἐκράτησε και ἔγινε πηγὴ παιδείας ἑλληνικῆς, ἡ Ἐκκλησία ἠκοδόμησε με τὴν θρησκευτικὴν της πίστιν τὴν πίστιν τὴν ἐθνικὴν και ἡ μνήμη τοῦ μῦθου μετουσιώθη εἰς ὄραμα τοῦ μέλλοντος.

Τὸ 21 εἶναι ἡ ἐπιβεβαίωσις της συνεχείας μας, της ἑλληνικότητός μας. Εἶναι ἡ προσεπικύρωσις τοῦ κανόνος ὅτι, μέσα εἰς τὴν ἑλληνικὴν φύσιν, ὅσον ζῆ ὁ ἑλληνικὸς μῦθος, θὰ ὑπάρξῃ και συνέχεια της ἑλληνικῆς ἱστορίας. Ἀνεδύθημεν με ἀρκετάς ἀπὸ τὰς παλαιὰς ἀρετὰς μας και ὅλας τὰς παλαιὰς ἀμαρτίας μας. Κυριαροῦμεθα ἀπὸ τὰς αὐτὰς περὶπου ψυχικὰς ἀντιδράσεις και κυριαροῦμεν με τὰς αὐτὰς ψυχικὰς δυνάμεις. Ὀλίγος Ὀμηρος, ὀλίγος πέμπτος αἰών, ὀλίγος ἀλεξανδρινισμός και βυζαντινισμός ὑποδύονται τὴν λερὴ φουστανέλλα...

Ἀπὸ ἡμᾶς ἐξαρτᾶται νὰ τὸ ἀξιοποιήσωμεν και τὴν δικαιοσύνην, τὴν ὁποίαν μᾶς ἔδωσε τὸ Εἰκοσιένα, νὰ τὴν κρα-

τήσωμεν σταθερῶς και διὰ τὸ μέλλον. Ἀπὸ ἡμᾶς ἐξαρτᾶται νὰ λεχθῆ, ὅτι δὲν ἦτο ἐκλαμψις διαβατικῆ ἢ ἀνάστασις τοῦ Γένους, ἀλλὰ νέας μακρὰς πορείας ἀπαρχὴ εἰς τὸν δύσκολον δρόμον πού πολλοὶ αἰῶνες πρὶν ἀπὸ ἡμᾶς ἔχουν χαράξει. Καὶ θὰ συμβῆ αὐτὸ ἂν ἡ Ἑλλάς, στερεωμένη ὕλικῶς καὶ ἠθικῶς, χάριση πάλιν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα αὐτὴ πού μόνον αὐτὴ ἔχει τὴν δυνατότητα νὰ χαρίξῃ, τοὺς ἰδιαιτέρους ἐκείνους καρποὺς τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ἀρετῆς, πού ἕως τώρα μόνον ὁ ἑλληνικὸς ἥλιος εἶδε νὰ ὠριμάζουν και μόνον ἡ ἑλληνικὴ παράδοσις κατώρθωσε νὰ μεστόση μὲ τὰ νάματα τοῦ κλασσικοῦ τῆς λόγον.

*
Ὁ Κλ. Παράσχος («Καθημερινή»):

...Σπουδαῖο—ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα—παιδευτικὸ στοιχεῖο γιὰ τὸν Ἕλληνα τῆς σκλαβιάς, εἶναι και τὰ θρησκευτικὰ κείμενα και κηρύγματα. Ἡ θρησκεία και τὸ ἔθνος...μαζὺ πορεύονται, ἀλληλοενισχύονται, ἀλληλοσυμπληρώνονται, στοὺς σκοτεινοὺς αἰῶνες τῆς σκλαβιάς, θρησκεία και ἔθνος, ἢ πιὸ εὐγενικῆ φωνῆ, ἢ ἑλληνικῆ, δίνει ἐκφραση στὰ εὐγενέστερα ἀνθρώπινα διδάγματα, τὰ χριστιανικά. Ὅταν ἐξετάζουμε τὴν δημοτικὴν (τὴν γραμμικὴν στὴν ἀπλοελληνικὴ γλῶσσα) ἰδίως πεζογραφία τοῦ 15ου αἰῶνος, τοῦ 16ου, τοῦ 17ου, βλέπουμε ὅτι διπλα στὴ «χρονογραφία», στὰ κείμενα πού ἀναφέρονται μὲ ἱστορικὰ γεγονότα, τὰ ἀφθονότερα εἶναι τὰ θρησκευτικά. Ὁ πλοῦτος και ἡ ποικιλία τῶν κἀνον ἑντύπωσι. Παλιὰ και Καινὴ Διαθήκη, συναξάρια, παραβολὲς τῶν Εὐαγγελίων, ἀόρθα πίστεως, μυστήρια, διδασκαλίαι μυστικῆς—ὅπως ἡ «Κλίμαξ» Ἰωάννου τοῦ Σχολαστικοῦ—ἠθικὰ κηρύγματα, ὅλα αὐτὰ, μὲ διαφόρους τρόπους, ἀποσπασματικά, στὸ πρωτότυπο, σὲ μεταφράσεις, προσφέρονται στὸν Ἕλληνα πιστὸ, κυκλοφοροῦν σὲ ὅλο τὸν ὑποδουλωμένο Ἑλληνισμό. Καὶ τὰ κείμενα αὐτὰ, μὲ τὰ ὁποῖα συμπληρώνεται ἡ ἄμεση προφορικὴ ἐκκλησιαστικὴ κατήχησις, δὲν κἀνον μόνον θρησκευτικότερες, ἠθικότερες, τίς ψυχῆς, ἀλλὰ τίς βαθαίνουν, τίς πλουτίζουν, τίς εὐγενίζουν, τίς καθιστοῦν ἱκανὲς γιὰ ὕψηλους στοχασμοὺς και γιὰ πράξεις μεγάλες. Γιατὶ δὲν προσφέρονται ὅλ' αὐτὰ τὰ θρησκευτικὰ κείμενα, ἢ δὲν σχολιάζονται ξηρὰ, ἀτεχνα, ἀλλὰ μὲ τέχνη, μὲ χάρι, μὲ διατύπωσι λογοτεχνικὴ και θέλγητρο λογοτεχνικὸ, μὲ μιὰ γλυκύτητα, μὲ μιὰ εὐσέβεια πού ποτίζουν και δίνουν βάρος και γεῦσι σὲ ὅλες τίς λέξεις.

Ἡ ἐκκλησιαστικὴ θρησκευτικὴ διδασκαλία φθάνει στὸ λογοτεχνικὸ τῆς κορυφῶμα τὸν 17ον αἰῶνα μὲ τὸν Ἡλία Μηνιάτη. Διδάσκαλοι τοῦ Γένους, σὲ ὅλη τὴ σημασία τῆς λέξεως, ἦσαν και ὁ πολὺ προγενέστερός του Νικόλαος Σοφιανὸς και ὁ πατριάρχης Κύριλλος Λούκαρις—πού ὄχι μόνο ἔβαλε και μετέφρασαν τὰ Εὐαγγέλια, ἀλλὰ και συνένταξέ, τόλμημα μέγα, ἐπίσημα πατριαρχικά ἔγγραφα στὴν ἀπλοελληνικὴ—και ὁ σύγχρονος τοῦ Μηνιάτη Φραγκίσκος Σκοῦφος και ἄλλοι. Ὡστόσο στὸν 17ο αἰῶνα, μὲ τὸν Μηνιάτη και τὸ Σκοῦφο, ἀρχίζει νὰ διαμορφώνεται συστηματικότερα και μὲ ἓνα νέο τύπο, μ' ἓνα νέο περιεχόμενο, ἢ μορφή τοῦ «διδασκάλου τοῦ Γένους», πού θὰ προβάλλῃ μὲ ὅλη τὴν αἴγλη τῆς και θὰ κυριαρχήσῃ πνευματικὰ σὲ ὅλοκληρο τὸν Ἑλληνισμό, στὸν 18ο αἰῶνα και στίς πρώτες δεκαετίαι τοῦ 19ου, και θὰ γίνῃ ὁ τρίτος σημαντικότερος παιδευτικὸς παράγων—μετὰ τὸ δημοτικὸ τραγοῦδι και τὴ θρησκευτικὴ διδασκαλία—τοῦ προεπαναστατικοῦ και τοῦ ὀλίγον μετὰ τὴν Ἐπανάστασι Ἑλλήνος. Εἶναι πλῆθος αὐτοὶ πού τόσο τοὺς ἀξίζει ἡ τιμητικὴ ὀνομασία τοῦ «Διδασκάλου τοῦ Γένους». Σχολεῖα ἑλληνικὰ λειτουργοῦν ἐλεύθερα σὲ ὅλα τὰ σημαντικὰ κέντρα τοῦ ἑλληνικοῦ. Δὲν ὑπάρχει πόλις ἑλληνικὴ, κοινότης ἑλληνικὴ μὲ κάποια οἰκονομικὴ εὐεξία πού νὰ μὴ ἔχη σχολεῖο...

.....
Ἐπὲρ τοὺς λόγους, τὰ ἔργα ὑπὲρ τὰς συμβουλὰς, ὁ βίος. Καὶ ὁ ρητορικότερος τῶν λόγων, ἂν δὲν ἀκολουθῆται ὑπὸ βίου σώφρονος και χρηστοῦ, οὐδεμίαν ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ ἤθους τῶν ἀκρατῶν δύναται νὰ ἀσκήσῃ.

ΝΕΑΡΑΙ ΚΑΙ ΠΡΑΞΕΙΣ ΝΕΩΤΕΡΑΙ ΠΕΡΙ ΣΙΜΩΝΙΑΣ

Δ'

Τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἀποπειραθέντων νὰ ὑποστηρίξωσιν, ὅτι τὸ ἐπὶ χρήμασι χειροτονεῖν ἢ λαμβάνειν χρήματα πρὸ ἢ μετὰ τὴν χειροτονίαν, εἶνε ἀπλῶς δωροδοκία και οὐχὶ καθ' αὐτὸ σιμωνία, ἐδημιουργήθη κυρίως ἐκ Νεαρᾶς τινος Ἰσαακίου τοῦ Κομνηνοῦ (1071)¹, τὴν ὁποίαν ἐπανελάβεν αὐτολεξεί και ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀλέξιος ὁ Κομνηνός (1081-1118)², ἐπεκύρωσε δὲ ὁ Πατριάρχης Νικόλαος ὁ Γραμματικὸς μετ' ὀκτῶ ἄλλων ἀρχιερέων. Τὸ συνοδικὸν τοῦτο ψήφισμα τοῦ Γραμματικοῦ ἀναφέρεται εἰς προηγουμένον συνοδικὸν ἐπίσταλμα τοῦ πατριάρχου Ἀλεξίου, διὰ τοῦ ὁποῖου ὠρίζετο ὡς ἐπιτετραμμένον νὰ εἰσπράττηται «νόμισμα ἐν χρυσοῦν ἐκ μόνου τοῦ ἱερέως, τῶν διακόνων και ὑποδιακόνων μηδὲν παρεχομένων»³. Διὰ τῶν Νεαρῶν τοῦ Ἰσαακίου και Ἀλεξίου τῶν Κομνηνῶν ὀρίζεται «μηδὲν ἐπὶ τῇ χειροτονίᾳ λαμβάνειν πλέον τῶν χειροτονούντων ἐπίσκοπον, ἀλλ' ἢ μὲν αὐτὰ ἐπτὰ χρυσᾶ νομίσματα, ἦγουν ἐν μὲν ὅτε ποιεῖ αὐτὸν ἀναγνώστην, τρία δ' ὅτε χειροτονεῖ αὐτὸν διάκονον και ἕτερα τρία, ὅτε πληροῖ αὐτὸν ἱερέα»⁴. Δηλαδή κατα τὰς ἡμέρας τοῦ Ἰσαακίου, λόγω τῶν δυσχερῶν περιστάσεων, τὰς ὁποίας διήρχετο τὸ κράτος, ἐν ἀστασίαις διατελοῦν ἐξ ἐξωτερικῶν ἐπιδρομῶν και κατακτητῶν, οἱ ἐπίσκοποι ἔζων ἐκ μόνων τῶν τυχηρῶν τῶν. Ἐντεῦθεν και ἐν ταῖς Νεαραῖς ταύταις ὀρίζεται ἀκόμη και εἰσφορά ὑπὸ τῶν χωρίων και τῶν πόλεων ὑπὲρ τοῦ ἐπισκόπου, ἦγουν ἀπὸ μὲν τῆς χώρας τῆς ἐχούσης καπνοὺς λ', νόμισμα ἐν χρυσοῦν.. ἀργυρᾶ β', κριὸν ἓνα, κριθαρίου μῦδια σ', οἴνου μέτρα στ', ἀλεύρου μῦδια στ' και ὀρνίθια λ'. ἀπὸ δὲ τοῦ ἔχοντος κ' καπνοὺς χωρίου τὸ δίμοιρον τοῦ νομίσματος κ.τ.λ.». Ἐν δὲ τῷ συνοδικῷ ψήφισματι Νικολάου τοῦ Γραμματικοῦ ὀρίζεται ρητῶς ὅτι τὰ ὑπὸ τῶν χειροτονουμένων διδόμενα κατεβάλλοντο «ὕπερ διατροφῆς τοῦ χειροτονούντος». Ἀλλ' ἐν τῇ εἰσπράξει τῶν εἰσφορῶν τούτων φαίνεται, ὅτι τινὲς τῶν ἐπισκόπων πλεονεκτοῦντες ἐζήτουν παρὰ τῶν χειροτονουμένων πολλῶ πλεῖονα. Ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ἐξεδόθη ἡ Νεαρά τοῦ Ἰσαακίου, ἢ ὁποία συγκαταβαίνουσα πρὸς τὴν δυσκολίαν τῶν καιρῶν, ὀρίζει μὴ δὲν πλέον τῶν ἐπτὰ νομισμάτων νὰ εἰσπράττηται.

Τὰς Νεαράς ταύτας ἐπικαλοῦνται οἱ ἀντιλέγοντες και περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ὅρου σιμωνία παραδοξολογοῦντες διὰ νὰ ὑποστηρίξωσιν ἐν

1. Ἴδε Νεαράν Ἀλεξίου ἐν Ράλλῃ και Ποτλῆ Σ. I. Κ. Τόμ. 5 σελ. 280.

2. Ἴδε τὸ περιεχόμενον αὐτῆς ἐν Ράλλῃ και Ποτλῆ Συν. I. Κανόνων Τόμ. Α' σελ. 75 και Νέφ Ἑλληνομνήμονι τόμ. Β' σελ. 502-503

3. Αὐτόθι, σελ. 60.

4. Ἴδε ἐν Νέφ Ἑλληνομνήμονι ἐνθ. ἀνωτ.

τέλει, ὅτι ἡ λήψις χρημάτων κατὰ τὴν χειροτονίαν πρὸς ἀνταμοιβὴν τοῦ κόπου τοῦ χειροτονούντος ἔχει ἐρείσματα ἐν ταῖς κανονικαῖς συλλογαῖς καὶ δὲν παρουσιάζει τι τὸ ἀσύγνωστον. Τοιοῦτοι ὅμως ἰσχυρισμοὶ ἐν καιροῖς, καθ' οὓς τὸ ὀρθόδοξον ἑλληνικὸν κράτος ἐξεσφάλισε τὴν ἀξιοπρεπῆ συντήρησιν τῶν ἐπισκόπων του δι' ἀποδοχῶν Ἀρεόπαγίτου, προσαυξανομένων καὶ ὑπ' ἄλλων νομίμων τυχηρῶν, ἀποτελοῦσιν ἂν μὴ τι ἄλλο βαρύτερον, τοῦλάχιστον ἀναισχυντίαν καὶ ξεισιπωσίαν. Παραβλέπονται δηλαδή οἱ ἱεροὶ κανόνες συνόδων οἰκουμενικῶν, παρατρέχονται ἀποφάσεις Πατέρων μεγάλων καὶ πατριαρχῶν μετ' ὀγδοηκοντάδος συνεπιψηφιζομένων ἐπισκόπων, καὶ ἀρπαζόμεθα ἀπὸ κάποιαν Νεαράν, ἡ ὁποία εἰς δυσχειμέρους καιροὺς ἐκδοθεῖσα ἀπέβλεπε καὶ αὐτὴ εἰς τὴν περιστολὴν τοῦ κακοῦ καὶ εἰς τὸν περιορισμὸν τῆς ἀσυνειδήτου πλεονεξίας μερικῶν ἀρχιερέων.

Καὶ ἡ ἀναισχυντία καὶ ξεισιπωσία παρουσιάζεται τοσοῦτῳ μᾶλλον ἀσύγνωστος, ὅσῳ παρατρέχονται καὶ ἄλλαι Νεαραὶ καὶ πράξεις ἐκκλησιαστικαὶ οὐ μόνον προγενέστεραι, ἀλλὰ καὶ μεταγενέστεραι, ἀντιλέγουσαι καὶ καταργούσαι τὰ ὑπὸ τοῦ Ἰσαακίου ὀρισθέντα. Παρατρέχεται ἡ Ἰουστινιάνειος 123, ἥτις «ἐτέθη ἐν βιβλ. γ' τῶν Βασιλικῶν, τίτλ. α' κεφ. θ' καὶ ἐφεξῆς, ἔχοντι οὕτω: «Πρὸ δὲ πάντων ἐκεῖνο θεσπίζομεν φυλαχθῆναι, ἵνα μηδεὶς διὰ δόσεως χρυσοῦ ἢ ἄλλων πραγμάτων ἐπίσκοπος χειροτονηθῇ. Εἰ δὲ τι τοιοῦτον ἀμαρτηθεῖ, αὐτοὶ ἑαυτοὺς οἱ δίδοντες καὶ οἱ λαμβάνοντες καὶ οἱ μέσοι αὐτῶν κατὰ τὰς θείας γραφὰς καὶ τοὺς μέσους κανόνας κατακρίσει ὑποβάλλουσι· καὶ διὰ τοῦτο καὶ ὁ δίδου καὶ ὁ λαμβάνων καὶ ὁ μέσος γενόμενος τῆς ἱερωσύνης ἢ τῆς τοῦ κλήρου τιμῆς ἀποκινείσθω»¹. Παρατρέχεται καὶ ἡ ἐν ἔτει 1295, δηλαδή ὑπὲρ τὰ 200 ἔτη μετὰ τὴν Νεαράν τοῦ Ἰσαακίου, ἐκδοθεῖσα Νεαρά τοῦ Ἀνδρονικοῦ τοῦ γέροντος, τὴν ὁποίαν ἀπεδέξαντο ὁ τε πατριάρχης Ἰωάννης ὁ Σωζοπολίτης καὶ οἱ περὶ αὐτὸν ἀρχιερεῖς, καὶ ἡ ὁποία χαρακτηρίζει ὡς σιμωνίαν τὴν διανομὴν δώρων εἰς τοὺς χειροτονοῦντας ἀρχιερεῖς καὶ εἰς τοὺς ἔχοντας ὀφφίκια τῆς πατριαρχικῆς αὐλῆς. Παρατρέχονται ὅμως καὶ ἄλλαι περισσότερον μεταγενέστεραι ἐκκλησιαστικαὶ πράξεις, τὰς ὁποίας θὰ παραθέσωμεν εἰς τὸ ἐπόμενον.

Π. Ν. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ

Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

1. Ράλλη καὶ Ποτλῆ Α' σελ. 43.

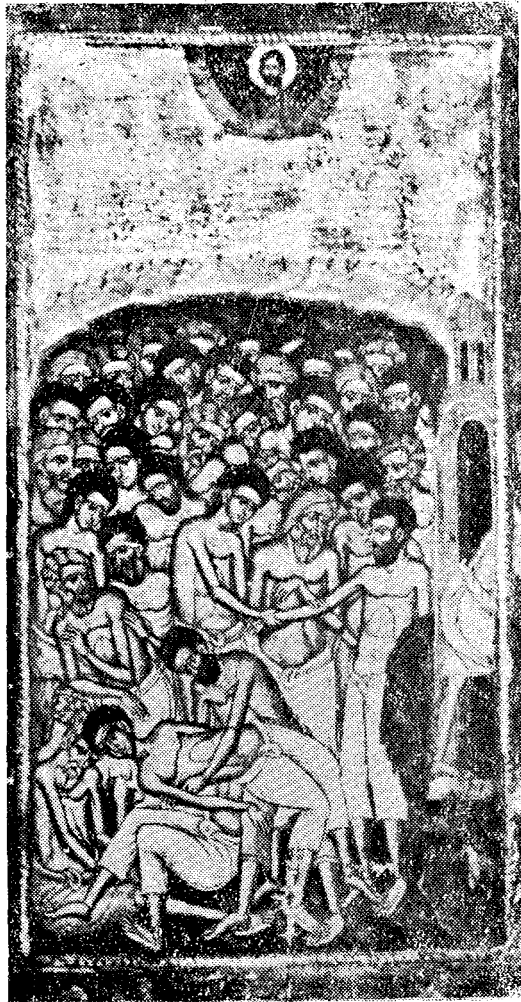
Τὶ πρᾶναι τὴν θλίψιν καὶ μετριάξει τὸ πένθος καὶ απογγίζει τὸ δάκρυ καὶ φυγαδεύει τὸν στεναγμὸν; Τὶ κάμνει τὸν πλούσιον νὰ κατέρχεται εἰς τὴν καλύβην τοῦ πτωχοῦ καὶ τί τὴν πλουσίαν οἰκοδόμοιν νὰ ἐγγίξῃ τὰ ράκη πτωχῆς χήρας; Ἡ θρησκεία τῆς ἀγάπης.

ΑΓΙΟΛΟΓΙΚΑ

ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΝΤΑ ΜΑΡΤΥΡΕΣ

[9 Μαρτίου]

Τὸ μαρτύριον τῶν ἁγίων Τεσσαράκοντα μαρτύρων περιέγραψαν ὁ Εὐόδιος Καισαρείας, μα-

Οἱ ἅγ. Τεσσαράκοντα μάρτυρες

Εἰκὼν τοῦ Βυζαντινοῦ Μουσείου 15ου αἰ.

θητῆς καὶ διάδοχος τοῦ Μεγάλου Βασιλείου καὶ ἄλλοι.¹ Εἰς τὰ Acta Sanctorum, ἐνθα διεξοδι-

1. Βλέπε καὶ μαρτύριον τῶν ἁγ. Τεσσαράκοντα μαρτύρων. Ἀρχή: «Χαρμόσυνος εἶναι τῆς σημερινῆς ἑορτῆς ἡ ὑπόθεσις». Εὐλογίου Κουρίλα Λαυριώτου (νῦν Μητροπολίτου Κορυθαῶς), Κατάλογος τῶν κωδίκων τῆς Ἱ. σκήτης Κουσκοκαλυβίων καὶ τῶν καλυβῶν αὐτῆς (ἔκδ. Σωφρον. Εὐστρατιάδου), Παρίσι 1930, σελ. 107 (κῶδ. 203, 1). Ἄτερον μαρτύριον τῶν ἁγ. μ' μαρτύρων, οὗ ἡ ἀρχὴ «κατὰ τοὺς καιροὺς Λικινίου τοῦ βασιλέως ἦν διωγμὸς μέγας τῶν χριστιανῶν», Σωφρονίου Εὐστρατιάδου, Συμπλήρωμα ἀγιολογικῶν καταλόγων Βατοπεδίου καὶ Λαύρας (μνημεῖα ἀγιολογικά), Παρίσι, 1930 σ. 75 ἐξ. (κῶδ. Λαύρας Γ 87 φ. 125α-130) καὶ Ἀθανασ. Παπαδ. Κερα-

κῶς ἐξετάζονται αἱ πηγαι περί τοῦ μαρτυρίου τῶν ἁγίων τούτων, δημοσιεύεται ἀρχαιοτάτη λατινική μετάφρασις τῶν Ἀκτῶν, ἀκολουθοῦν δὲ τὰ Ἀκτα, ἅτινα ἀποδίδονται εἰς τὸν Εὐόδιον¹. Τὸ περιεχόμενον τῶν Ἀκτῶν τούτων εὐρίσκεται εἰς τοὺς ἐγκωμιαστικούς λόγους Πατέρων τινῶν τοῦ Δ' αἰῶνος. Οὕτω εἰς τὴν ἐξαιρετικὴν ἑπισημάνσει τοῦ Μεγάλου Βασιλείου εἰς τοὺς ἄγιους Τεσσαράκοντα μάρτυρας² καὶ τοὺς τρεῖς ἐγκωμιαστικούς λόγους Γρηγορίου τοῦ Νύσσης³ περιέχονται σπουδαιόταται εἰδήσεις ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ μαρτύριον καὶ τὴν τύχην τῶν ἱερῶν λειψάνων τῶν ἁγίων τούτων, τὰς ὁποίας ἀμφότεροι ἤκουσαν ἀσφαλῶς παρὰ τῶν γονέων των, οἵτινες ὑπῆρξαν σύγχρονοι τῶν ἁγίων Τεσσαράκοντα. Ἄλλως τε ὁ Μέγας Βασίλειος ὀλίγα ἔτη ἀπέχει χρονικῶς ἀπὸ τοῦ περιγραφόμενου μαρτυρίου. Εἰς τὴν ἑπισημάνσει τοῦ ταύτην ὁ Βασίλειος λέγει ὅτι «οὐκ ἦν μία πατρις τοῖς ἁγίοις» ὅτι οἱ μάρτυρες γυμνοὶ ἀΐθριοι διανυκτερεύειν κατεδικάσθησαν⁴ παρὰ τὴν πόλιν, ἡ ὁποία ἦτο πλησίον τῆς παγωμένης, ἕνεκα τοῦ χειμῶνος καὶ τοῦ βορείου ἀνέμου, λίμνης⁵ ὅτι ὁ φύλαξ αὐτῶν «εἶδε θέαμα ξένον, δυνάμεις τινὰς ἐξ οὐρανοῦ κατιούσας» νὰ στεφανῶνουν τοὺς μάρτυρας καὶ νὰ ἀφήνουν ἓνα ἄνευ στέφανου, ὅστις ἐγκατέλειπε τὸν ἄγωνα καὶ ἀντικαταστάθῃ ὑπὸ τοῦ φύλακος⁶ ὅτι «ἡ μήτηρ ἑνὸς τῶν μακαρίων ἐκείνων, θεασαμένη τοὺς ἄλλους ἤδη τῷ κρῦει τελειωθέντας, τὸν δὲ ἑαυτῆς υἱὸν ἔτι ἐμπνέοντα ὑπὸ τῆς ρώμης καὶ τῆς πρὸς τὰ δεινὰ καρτερίας, καταλιμπανόντων αὐτὸν τῶν δημίων ὡς δυνάμενόν γε μεταβουλεύσασθαι, αὐτῇ ταῖς οἰκείαις χερσὶ ἀραμένη, ἐπέθηκε τῇ ἀμάξει, ἐφ' ἧς οἱ λοιποὶ συγκαίμενοι πρὸς τὴν πυρὰν ἤγοντο» ὅτι τὰ σώματα τῶν μαρτύρων «τῷ πυρὶ παραδόθησαν καὶ τὰ πυρὸς λείψανα ἐπὶ τὸν ποταμὸν ἀπερρίφη» ὅτι, ἐφ' ὅσον ἔζη ὁ Βασίλειος, ὅλοι ἐπεκαλοῦντο διὰ προσευχῶν τοὺς μάρτυρας καὶ ὅτι οἱ μάρτυρες, πράγ-

μῆως, Ἱεροσολυμιτικὴ Βιβλιοθήκη Α' 19, 105, 226, Β' (βλέπε ἐν τέλει λέξιν Σεβαστείας μάρτυρες). Ἔτερον ἔτι μαρτύριον, οὗ ἡ ἀρχὴ «εἶχε μὲν τὰ Ῥωμαίων σκήπτρα Λικίνιος», Σωφρονίου Εὐστρατιάδου ἔνθ' ἄν. καὶ Εὐδοκίμου Ξηροποταμίνοῦ, Κατάλογος ἀναλυτικὸς χειρογράφων κωδίκων μονῆς Ξηροποτάμου, 1932 σ. 66 (κῶδ. 144, ΚΣΤ').

1. Martii (ἡμέρα 10η), II (1865) σ. 12-29.

2. Καθ' ἃ ἀναφέρει ὁ O. Bardenhewer, (Geschichte der altkirchlichen Literatur, Freiburg, 1903, σ. 641) τὰ Ἀκτα τοῦ μαρτυρίου τούτου θεωροῦνται ὑπὸ τοῦ Ruinart ὡς μὴ γνήσια. Ἐπειδὴ ὁμοίως ἐν τῷ μεταξὺ ἐδημοσιεύθη τὸ ἑλληνικὸν πρωτότυπον ὡς καὶ Συριακὴ καὶ Σλαβικὴ παραλλαγή αὐτοῦ, τὸ πρόβλημα περὶ τῆς γνησιότητος καὶ τῆς ἱστορικῆς ἀξίας τῶν Ἀκτῶν τούτων ἔχει ἀνάγκην νέας ἐρεύνης. Πρβλ. καὶ B. Altaner, Patrologie, Freiburg 1938, σ. 134.

3. Vita alia auctore forsan Evodio Episcopo Caesareae interprete Joanne Diacono Neapolitano, ex Capuano et editione Gerardi Vossii. Acta Sanctorum, σ. 21.

4. Migne 31, 508-525.

5. Ἐνθ' ἄν. 46, 749-788.

Η ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΜΙΣΘΩΣΙΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

[Δημοσιεύομεν κατωτέρω τὸ πρακτικὸν τῆς μειοψηφίας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἐπὶ τῆς υποθέσεως τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πεντέλης διὰ τὴν ἀναγκαστικὴν μίσθωσιν γαιῶν αὐτῆς, δι' οὗ χαρακτηρίζεται τὸ ὑπ' ἀριθ. 327/1947 Νομοθ. Διάταγμα «περὶ ἀναγκαστικῆς μίσθώσεως γαιῶν ὑπὲρ ἀκτημόνων γεωργῶν καὶ κτηνοτρόφων», ὡς «ἀντιβαῖνον ἀπολύτως εἰς τὴν προστατευτικὴν τῆς ἰδιοκτησίας διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 17 τοῦ ἐν ἰσχύϊ Συντάγματος»].

Ἀριθ. 321/1948

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΔΙΑΣΚΕΨΕΩΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ ΕΝ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

τῆς δεκάτης ἑβδόμης (17ης) Φεβρουαρίου 1948

Μέλη: Π. Πουλίτσας, Πρόεδρος, Μ. Τσαμαδός, Κ. Κυριακόπουλος, Ἀντιπρόεδροι, Ἰ. Φωκᾶς, Π. Μερτικόπουλος, Σ. Σολιάτης, Α. Παγκούσης, Χ. Μητρέλιας, Γ. Σπυρόπουλος, Ἰ. Μανιάτης, Μ. Στασινοπούλου Σύμβουλοι, Ρ. Νικολαΐδης, Χ. Παναγιωτόπουλος Πάρεδροι, Δ. Κοντογιάννης Γραμματεὺς.

Αἰτιόδοχοι: Ἱερὰ Μονὴ Πεντέλης ἢ «Ἁγία Τριάς»

Κατὰ

Ἐπιτροπῆς Γεωργίας.

Παρεμβαίνων

Συνεταιρισμὸς ἐξαγορᾶς ἢ ἐνοικιάσεως ἀγροκτήμα-

.....
ματι, ἐμφανιζόμενοι ὅλοι μαζί, ἔδιδον τὸ αἰτούμενον καὶ ὅτι τὰ λείψανα αὐτῶν εὐρίσκοντο εἰς πολλὰ μέρη. Ἐφραῖμ ὁ Σύρος, ἐγκωμιάζων τὴν ἑπισημάνσει τοῦ Μεγ. Βασιλείου, εὐρίσκει τὴν εὐκαιρίαν νὰ τιμῆσῃ καὶ οὗτος διὰ λόγου τοὺς ἁγίους Τεσσαράκοντα μάρτυρας¹, παρέχων τὴν πληροφορίαν ὅτι οὗτοι ἐμαρτύρησαν ἐπὶ Λικινίου. Γρηγόριος ὁ Νύσσης, ἐγκωμιάζων τοὺς ἁγίους τούτους, λέγει μεταξὺ ἄλλων ὅτι, καίτοι τὰ σώματα αὐτῶν ἐκάλησαν, ἐν τούτοις «τὴν κόνιν ἐκείνην καὶ τῆς καμίνου τὰ λείψανα ὁ κόσμος ἐμερίσθη καὶ πᾶσα γῆ σχεδὸν τοῖς ἁγιασμοῖσι τούτοις εὐλογεῖται», ὅτι ὁ ἴδιος κατέχει τεμάχιον τῶν ἱ. λειψάνων, ὅτι ἀπέθηκε τὰ σώματα τῶν γονέων του πλησίον τῶν ἱ. λειψάνων τῶν μαρτύρων τούτων καὶ ὅτι εἰς ἀξιωματικὸς ἐθεραπεύθη ὑπὸ τῶν ἁγίων².

[Ἐπεται τὸ τέλος]

Πρεσβύτερος ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΠ. ΡΑΜΦΟΣ π. Θ.

1. Οὗ ἡ ἀρχὴ: «Εἰκόνα μαρτυρικὴν διαγράψαι βούλομαι». I. Allatii, De Symeonum scriptis, Paris, 1664, σ. 87, βλέπε καὶ πρόλογον ἐν S. Ephraem Syri Opera, textum Syriacum, graecum, latinum, I, Romae, 1915, σ. VII, ἐν ᾧ ἀναγράφεται τὸ ἐγκώμιον τοῦτο In XL Martyres Sebastenos graece. Ἐν κώδικι Βατοπεδ. 111 φ. 177 α-190 περιλαμβάνεται «Ἐφραῖμ τοῦ Σύρου ἐγκώμιον εἰς τοὺς μ' μάρτυρας, οὗ ἡ ἀρχὴ: «Ἐπειδὴ περ εἰς ταύτην τὴν λαμπρὰν». Σωφρον. Εὐστρατιάδου, ἔνθ' ἄν. σ. 75.

2. Τὸ ὑπὸ Ἀστερίου τοῦ Ἀμασειᾶς ἐγκώμιον (Migne 40, 313) δὲν ἀνήκει εἰς τοὺς ἁγ. 40 μάρτυρας, ὡς σημειώουσι τινες, ἀλλὰ γενικῶς εἰς τοὺς ἁγίους μάρτυρας.

τος Λυκόρεμα Νταού Πεντέλης Ἐφέδρων Πολεμιστῶν 1940 - 1941 Σπάτων.

Ἐκθεσις Πρακτικῶν

Εἰς τὴν ληφθεῖσαν ἀπόφασιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς συνταγματικότητος τοῦ ὑπ' ἀριθ. 327/1947 ν. δ/τος «περὶ ἀναγκαστικῆς μισθώσεως γαιῶν ὑπὲρ ἀκτιμόνων γεωργῶν καὶ κτηνοτρόφων», διεφώνησαν ὁ Πρόεδρος Π. Πουλίτσας, οἱ Σύμβουλοι Ἰ. Φωκᾶς, Π. Μερτικόπουλος, Χ. Μητρέλιας καὶ Μ. Στασινόπουλος καὶ οἱ Πάρεδροι Ρ. Νικολαΐδης καὶ Χ. Παναγιωτόπουλος, ὑποστηρίζαντες, ὅτι τὸ ἐν λόγῳ νομ. διάταγμα ἀντιβαίνει ἀπολύτως εἰς τὴν προστατευτικὴν τῆς ιδιοκτησίας διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 17 τοῦ ἐν ἰσχύϊ Συντάγματος.

Κατὰ τὸ ἀρθρον τοῦτο 17 τοῦ ἐν ἰσχύϊ Συντάγματος τοῦ 1864]1911, «οὐδεὶς στερεῖται τῆς ιδιοκτησίας αὐτοῦ εἰμὴ διὰ δημοσίαν ὠφέλειαν, προσηκόντως ἀποδεδειγμένην, ὅταν καὶ ὅπως ὁ νόμος διάτασῃ, πάντοτε δὲ προηγουμένης ἀποζημιώσεως». Ἡ διάταξις αὕτη διατυπωθεῖσα τὸ πρῶτον ἐν τῷ Συντάγματι τοῦ 1844 (ἀρθρ. 12), ἔτι αὐστηροτέρα, ὡς ἐπιτρέπουσα τὴν στέρησιν τῆς ιδιοκτησίας μόνον διὰ δημοσίαν «ἀνάγκην», ἐπανελήφθη ἀπαράλλακτως καὶ ἐν τῷ Συντάγματι τοῦ 1864, ἐτροποποιήθη δὲ κατὰ τὴν ἀναθεώρησιν τοῦ 1911 μόνον κατὰ τὴν προϋπόθεσιν τῆς ὑπάρξεως δημοσίας «ἀνάγκης», ἀκούσης ἐφεξῆς τῆς δημοσίας «ὠφελείας», ὑφ' ἣν διατυπωσιν ἀνεγράφη καὶ ἐν τῷ Συντάγματι τοῦ 1927 (ἀρθρ. 19), προστεθέντος καὶ τοῦ ὅρου τῆς προηγουμένης «πλήρους» ἀποζημιώσεως. Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης καθιεροῦται καὶ παρ' ἡμῖν καὶ κατοχυροῦται συνταγματικῶς, ὡς καὶ ἐν τοῖς συντάγμασι πασῶν τῶν πεπολιτισμένων πολιτειῶν, τὸ ἀπαρῶντον τοῦ δικαιώματος τῆς ιδιοκτησίας, ὅπερ εἶχεν ἡδη ἀναγνωρισθῆ ὡς τοιοῦτον, καὶ μάλιστα καὶ ὡς «ἱερὸν» ἐν ταῖς γαλλικαῖς «διακηρύξεις τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ πολίτου» τοῦ ἔτους 1789 καὶ 1793, συμφώνως πρὸς τὰς θεωρίας τῆς πολιτικῆς φιλοσοφίας τοῦ ΙΖ' καὶ τοῦ ΙΗ' αἰῶνος. Εἶναι ἀξιοσημείωτον, ὅτι ἡ διακήρυξις καὶ ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ δικαιώματος τῆς ιδιοκτησίας ὡς «ἱεροῦ καὶ ἀπαρῶντον» ἐγένετο κατὰ τὴν γαλλικὴν ἐπανάστασιν καὶ ἐν χρόνῳ, καθ' ὃν καὶ ἐν Γαλλίᾳ ὑπῆρχον μεγάλα ἀγροτικὰ ἱδιοκτησίαι, συγκεντρωμένα κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς χεῖρας τῶν εὐγενῶν καὶ τοῦ κλήρου. Ὁρθῶς δὲ καὶ εὐλόγως ἐχαρακτήρισθη τὸ δικαίωμα τῆς ιδιοκτησίας «ἱερὸν καὶ ἀπαρῶντον», διότι ἀναμφιβόλως ἀποτελεῖ τὸ κυριώτερον θεμέλιον τοῦ κρατοῦντος πολιτικοῦ καὶ κοινωνικοῦ καθεστώτος. Καὶ ναὶ μὲν σήμερον, κατὰ τὴν προαχθεῖσαν κοινωνικὴν ἀντίληψιν περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ιδιοκτησίας, τοῦτο δὲν δύναται πλέον νὰ θεωρηθῆ ἀπόλυτον καὶ ἐξυπηρετοῦν μόνον τὸ συμφέρον τοῦ ἱδιοκτητοῦ, ἔχοντος ἀπεριόριστον τὸ δικαίωμα τῆς χρήσεως καὶ καταχρήσεως αὐτοῦ, κατὰ τὴν ἄκρως ἀτομιστικὴν θεωρίαν τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου, ἀλλὰ τούναντίον ἀποτελεῖ κοινωνικὴν λειτουργίαν, γεννᾷ ὑποχρεώσεις καὶ ἡ χρῆσις αὐτοῦ πρέπει νὰ εἶναι συνάμα καὶ ἐξυπηρετικὴ τοῦ κοινοῦ καλοῦ, ὡς ρητῶς

ὄριζε τὸ ἀρθρον 153 τοῦ γερμανικοῦ συντάγματος τῆς Βαϊμάρης τοῦ 1919. Ἀλλὰ κατὰ τὰ λοιπὰ τὸ δικαίωμα τῆς ιδιοκτησίας πρέπει νὰ εἶναι σεβαστὸν καὶ ἀπαρῶντον καὶ τελεῖ ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τοῦ συντάγματος, ὡς ἐπ' ἴσης ρητῶς ὀρίζεται ἐν τῷ διαληφθέντι ἀρθρῳ τοῦ αὐτοῦ δημοκρατικοῦ γερμανικοῦ συντάγματος.

Τὸ δὲ δικαίωμα τῆς ιδιοκτησίας κατὰ τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ περιλαμβάνει τὴν ἐξουσίαν τὸ μὲν τῆς διαθέσεως τοῦ πράγματος, τὸ δὲ τῆς χρήσεως καὶ καρπώσεως αὐτοῦ. Ὅθεν στέρησιν τῆς ιδιοκτησίας ἀποτελεῖ οὐ μόνον ἡ ἀφαίρεσις τοῦ πράγματος ἐπὶ κινήτων, καὶ ἡ κατάληψις αὐτοῦ ἐπὶ ἀκινήτων ἢ ἡ μετάθεσις τοῦ δικαιώματος τρίτῳ, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀπαγόρευσις ἢ ὁ οὐσιώδης περιορισμὸς τῆς ἀσκήσεως ἐκατέρωθεν τῶν ἀνωτέρω ἐξουσιῶν ἢ δικαιῶν, τοῦτ' ἔστι τῆς διαθέσεως καὶ τῆς χρήσεως καὶ καρπώσεως τοῦ πράγματος καὶ γενικῶς ἡ κατάργησις αὐτῆς δι' ἐπιβολῆς περιορισμῶν, καθιστῶντων τὴν ιδιοκτησίαν ἀδρανῆ καὶ ἀχρησιμοποίητον πρὸς τὸν προορισμὸν τῆς. Διὸ ὀρθῶς ἐκρίθη ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου, ὅτι στέρησιν τῆς ιδιοκτησίας ἀποτελεῖ καὶ ἡ ἀρνήσις τῶν ἀρμοδίων δημοσίων ἀρχῶν πρὸς παροχὴν ἀδείας ἀνοικοδομήσεως ἐπὶ γηπέδου ἢ λατομίας λατομείου κλπ.

Καὶ ναὶ μὲν διάφοροι λόγοι, εἴτε κοινωνικῆς ἀνάγκης, εἴτε καλῆς γειτονίας παρακειμένων κτημάτων, εἴτε σκοπιωτέρας ἀπολαύσεως τῶν ἐκ τῶν πραγμάτων ἀγαθῶν, προεκάλεσαν τὴν ἐπιβολὴν περιορισμῶν τῆς ιδιοκτησίας, ἀλλ' οἱ περιορισμοὶ οὗτοι δὲν δύναται νὰ ἐπιχθῶσι μέχρι τοιοῦτου βαθμοῦ, ὥστε, ὡς ἐρρηθῆ, νὰ καθίστανται ἀδρανεῖς, ἢ νὰ περιορίζονται οὐσιωδῶς καὶ νὰ ἀναρῶνται κατ' οὐσίαν αἱ διαληφθεῖσαι ἐξουσίαι, ἐξ ὧν ἀποτελεῖται τὸ δικαίωμα τῆς ιδιοκτησίας ἢ ἡ ἑτέρα αὐτῶν.

Ἐν προκειμένῳ διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω 327)1947 ν. δ/τος ὀριζομένης ἀναγκαστικῆς μισθώσεως τῶν ἐν αὐτῷ ἀναφερομένων γαιῶν ἐπὶ μίαν δεκαετίαν, δυναμένην μάλιστα νὰ παραταθῆ, ἀναιρεῖται κατὰ τὸ μακρὸν τοῦτο χρονικὸν διάστημα τὸ δικαίωμα τῆς χρήσεως τῶν γαιῶν τούτων καὶ περιορίζεται οὐσιωδῶς καὶ τὸ ἕτερον δικαίωμα τῆς διαθέσεως αὐτῶν, διότι, ὡς ἐκ κοινῆς πείρας εἶναι γνωστὸν, δὲν εἶναι εὐχερῆς ἢ ἐκποίησις τοῦ ὑπὸ τοιαύτην δέσμευσιν τελούντος πράγματος κατὰ τὴν ἀληθῆ αὐτοῦ ἄξιν.

Ἡ ἐπικρατήσασα ἀντίθετος γνώμη περὶ συνταγματικότητος τοῦ διαληφθέντος ν. δ/τος, πρὸς ὑποστήριξιν αὐτῆς, ἐπικαλεῖται ὡς ἐπιχειρηματὴν τὴν ἐν τῇ πράξει ἀναγνώρισιν ὡς ἐπιτετραμμένων συνταγματικῶς τῶν εἰσαχθέντων περιορισμῶν τῆς ιδιοκτησίας διὰ τοῦ ἐνοικιοστασίου καὶ τῶν ἐπιτάξεων.

Βεβαίως ἀμφότερα τὰ μέτρα ταῦτα δὲν δύναται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ὑποδείγματα ἀκριβοῦς ἐφαρμογῆς συνταγματικῶν διατάξεων, οὐδὲ νὰ προβληθῶσι πρὸς μίμησιν καὶ ἀνάλογον ἐφαρμογὴν εἰς ἄλλας ὁμοίας περιπτώσεις. Τούναντίον θὰ ἔδει νὰ θεωρῶνται ὡς τὸ ἀκρότατον ἀνεκτὸν ὄριον, μέχρις οὗ θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπιχθῆ εὐρεῖα τις φιλοκοινωνικῆ ἐφημερίας τῆς προστατευτικῆς τῆς ιδιοκτησίας συνταγματικῆς διατάξεως, χάριν ἐπιτακτικῆς καὶ κατεπειγου-

σης και ἄλλως ἀναποτρέπτου κοινωνικῆς ἀνάγκης, κατ' ἐφαρμογὴν και τῶν ἀρχῶν τῆς θεμιτῆς παραγωγίας, τοῦ ὁποῖου ἀκροτάτου τούτου ὁρίου δὲν θὰ ἐπρεπε νὰ γίνῃ περαιτέρω ὑπέρβασις.

Ἄλλὰ πλὴν τούτου ἢ διὰ τοῦ ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 327]1947 νομ. διατάγματος ὀριζομένη ἀναγκαστικὴ μίσθωσις, ναι μὲν, ἐξωτερικῶς σκοπομένη, φαίνεται ἔχουσα πολλὴν ὁμοιότητα πρὸς τὰ διαληφθέντα ἀναγκαστικὰ μέτρα τοῦ ἐνοικιοστασίου και τῆς ἐπιτάξεως, ἀλλ' ὅμως, ὑπάρχουσι μεταξὺ αὐτῶν οὐσιώδεις διαφοραί. Οὕτω π.χ. :

α) Τὸ ἐνοικιοστάσιον ἐπεβλήθη ὑπὸ τὴν πίεσιν κατεπειγούσης και ἐπιτακτικῆς κοινωνικῆς ἀνάγκης, τῆς στεγάσεως, μὴ ἐπιδεχομένης ἀναβολῆν και μὴ δυναμένης κατ' ἄλλον τινὰ τρόπον νὰ θεραπευθῆ κατὰ τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἐκεῖνο ἐπεβάλλετο. Διότι βεβαίως δὲν ἦτο δυνατὴ ἡ ἄμεσος ἀνέγερσις, οὐδ' ἡ ἀπαλλοτριώσις τοσούτων οἰκημάτων, ὅσα θὰ ἦσαν ἐκάστοτε ἀναγκαῖα διὰ τὴν στέγασιν τῶν στερουμένων στέγης προσώπων. Ἡ μὴ ἄμεσος δὲ θεραπεία τῆς ἀνάγκης ταύτης ἀσφαλῶς θὰ ἠδύνατο νὰ ἐκθέσῃ εἰς σοβαρώτατον κίνδυνον τὴν δημοσίαν τάξιν.

β') Ἡ διάρκεια τοῦ ἐνοικιοστασίου ὀρίζετο ἐκάστοτε διὰ περιορισμένον χρονικὸν διάστημα, ἐπὶ ἐν ἣ δύο ἔτη, καθ' ὃ ὑπελογίζετο, ὅτι θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἐκλείψωσιν οἱ λόγοι, οἱ προκαλέσαντες τὴν ἐπιβολὴν αὐτοῦ. Καὶ ἀσφαλῶς θὰ εἶχεν ἦδη πρὸ πολλοῦ ἀρθῆ τὸ ἐνοικιοστάσιον, ἐὰν δὲν ἐπηρεκούθουν ἐκ τοῦ πολέμου αἱ γνωσταὶ ἀνωμαλίαι και χαλεπαὶ περιστάσεις, αἱτινες ἐπηύξησαν ἔτι μᾶλλον τὴν ἔλλειψιν τῆς στέγης.

γ') Ἐν τῷ ἐνοικιοστασίῳ καθιεροῦνται πολλαὶ ἐξαρέσεις ὑπὲρ τοῦ ἰδιοκτῆτου και τοῦ ἐκμισθωτοῦ, μαρτυροῦσαι τὴν ἐπίγνωσιν τῆς δι' ἐκεῖνου γιγνομένης προσβολῆς τοῦ δικαιώματος τῆς ἰδιοκτησίας.

δ') Πρὸς τούτοις τὸ ἐνοικιοστάσιον εὐρίσκει ἦδη ὑφισταμένην σύμβασιν μισθώσεως, συνομολογηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτῆτου ἢ τοῦ ἐκμισθωτοῦ, ἧς παρέτεινε τὴν διάρκειαν ἐπὶ βραχύν, ὡς ἐρρήθη, σχετικῶς χρόνον.

Τὰ αὐτὰ ρητέον και διὰ τὸ μέτρον τῆς ἐπιτάξεως, τῆς ὁποίας ἢ προσωρινὴ διάρκεια, ὡς ἐπανειλημμένως ἐτονίσθη ἐν ἀποφάσει τοῦ Συμβουλίου, ἀποτελεῖ ἀναγκαῖον ὅρον τῆς δικαιολογίας και ἀνοχῆς αὐτῆς, πρὸς τὸν σκοπὸν πάντοτε τῆς θεραπείας ἐπιτακτικῆς και κατεπειγούσης κοινωνικῆς ἀνάγκης, μὴ δυναμένης ἄλλως νὰ θεραπευθῆ. Τὰς ἐνδεχομένας περιπτώσεις τοιαύτης ἀνάγκης ἔχον ὑπ' ὄψιν και τὸ Σύνταγμα τοῦ 1927, ὥρισεν ἐν ἀρθρῷ 19, ὅτι εἰδικοί νόμοι θέλουσι κανονίσει ὁμοίως τὰ τῶν ἐπιτάξεων διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς και τῆς θαλάσσης εἰς περιπτώσιν πολέμου ἢ ἐπιστρατεύσεως, ἢ πρὸς θεραπείαν ἀμέσων κοινωνικῆς ἀνάγκης, δυναμένης νὰ θέσῃ εἰς κίνδυνον τὴν δημοσίαν τάξιν ἢ ὑγείαν.

Ἐνῷ ἢ διὰ τοῦ εἰρημένου ὑπ' ἀριθ. 327]1947 ν. δ)τος ὀριζομένη ἀναγκαστικὴ μίσθωσις τῶν ἐν αὐτῷ διαλαμβανομένων γαιῶν :

α') Ἐπιβάλλει οὐχὶ βραχύν και πρόσκαιρον, ἐνιαύσιον ἢ διετή, δέσμευσιν τῆς ἰδιοκτησίας, ἀλλὰ μακροχρόνιον, ἢτοι δεκαετὴ μὲν κατ' ἀρχὴν, δυναμένην δὲ

και περαιτέρω νὰ παραταθῆ, καθ' ἣν ὁ ἰδιοκτῆτης ἔνθεν μὲν στερεῖται τῆς χρήσεως και καρπώσεως τῶν γαιῶν, ἔνθεν δὲ και παρακωλύεται, ὡς εἴρηται, οὐσιωδῶς ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς ἐπωφελοῦς ἐκποίσεως αὐτῶν. Δὲν εἶναι δ' ἴσως ἡμαρτημένη ἢ πρόβλεψις και ἢ ὑπόθεσις, ὅτι μετὰ τὴν μακρὰν αὐτὴν διάρκειαν τῆς ἀναγκαστικῆς μισθώσεως και καλλιεργείας δὲν θὰ εἶναι και πολὺ εὐχερές, και θὰ εἶναι και σκληρόν, νὰ ἀποβληθῶσιν οἱ ἀναγκαστικοὶ μισθωταὶ και καλλιεργηταί, μέλλοντες νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν προτέραν κατάστασιν τῆς ἀκτημοσύνης.

β') Εἶτα δὲ, ἢ ὀριζομένη ἀναγκαστικὴ αὐτὴ μίσθωσις και ἢ ἐντεῦθεν μακροχρόνιος δέσμευσις τῆς ἰδιοκτησίας δικαιολογικὴν βᾶσιν και σκοπὸν ἔχει οὐχὶ τὴν θεραπείαν προσκαίρου, ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς, κοινωνικῆς ἀνάγκης, οἷα εἶναι ἢ δικαιολογοῦσα τὸ μέτρον τοῦ ἐνοικιοστασίου ἔλλειψις τῆς στέγης εἰς τὰς μεγάλας πόλεις, ἀλλὰ τὴν θεραπείαν καταστάσεως ἀκτημοσύνης και πενίας τῶν γεωργῶν, καταστάσεως μονίμου κατὰ δυστυχίαν παρ' ἡμῖν, τῆς πενίας οὐσιῆς ἀείποτε συντρόφου τῇ Ἑλλάδι, ὡς λέγει ὁ Ἡρόδοτος, και κατ' ἀκολουθίαν ἀπαιτούσης πρὸς θεραπείαν αὐτῆς μόνιμα μέτρα. Ὑπὸ τοιούτους ὅρους ἢ διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω νομ. διατάγματος ἐπιτροπομένης ἀναγκαστικῆς μισθώσεως ἐπιβαλλομένη δέσμευσις εἶναι μόνιμος και ἄγει σαφῶς εἰς κατάργησιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἰδιοκτησίας. Ἐὰν ἢ μακρὰ αὐτὴ στέρησις τῆς χρήσεως και καρπώσεως τῶν ἀναγκαστικῶς μισθωτέων γαιῶν και ὁ ἐξ αὐτῆς μέλλων νὰ ἐπέλθῃ περιορισμὸς τοῦ δικαιώματος τῆς διαθέσεως αὐτῶν, δὲν ἀποτελεῖ στέρησιν τῆς ἰδιοκτησίας, δὲν βλέπει τις τίνες ἄλλοι περιορισμοὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἰδιοκτησίας θὰ ἠδύνατο νὰ χαρακτηρισθῶσιν ὡς ἀποτελοῦντες τοιαύτην στέρησιν.

Ὅτι δὲ και παρὰ τῷ νομοθέτῃ τοῦ προκειμένου ὑπ' ἀριθ. 327]1947 νομοθ. διατάγματος τοιαύτη ὑπῆρξεν ἀντίληψις, ὅτι δηλαδὴ ἢ διὰ τῆς ὀριζομένης ἀναγκαστικῆς μισθώσεως ἐπιβαλλομένη δέσμευσις τῆς ἰδιοκτησίας εἶναι μόνιμος και ἄγει εἰς ἀφαίρεσιν αὐτῆς, συνάγεται και ἐκ τοῦ ὅτι τὸν ὅλον θεσμὸν τῆς ἀναγκαστικῆς μισθώσεως ἐνέταξεν ἐντὸς τοῦ πλαισίου και τοῦ μηχανισμοῦ τῆς κατὰ τὸν ἀγροτικὸν κώδικα 2880 προβλεπομένης ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως πρὸς ἀποκατάστασιν ἀκτημόνων γεωργῶν και εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου προβλεπόμενα ὄργανα (ἐπιτροπὰς ἀπαλλοτριώσεων κλπ.) και ἀπένευμε τὰς διὰ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ ἀρμοδιότητας, (ἀρθρὸν 4), τὸ δὲ δικαίωμα τοῦ ἀναγκαστικοῦ μισθωτοῦ κατέστησεν οἰονεὶ κληρονομητὸν, ὁρίσας ἐν ἀρθρῷ 6 § 4 ὅτι ἢ ἀναγκαστικὴ μίσθωσις δὲν λύεται διὰ τοῦ θανάτου τοῦ ἀναγκαστικοῦ μισθωτοῦ, ἀλλὰ τὰ ἐκ ταύτης δικαιώματα περιέρχονται εἰς τοὺς κατιόντας αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον ἔχουσι τὰ προσόντα διὰ τὴν ἀναγκαστικὴν μίσθωσιν.

Ἐκ τῶν εἰρημένων σαφῶς συνάγεται, ὅτι τὸ ὑπ' ἀριθ. 327]1947 ν. διάταγμα ἐπιβάλλει ἀνεπιτρέπτως μακρὸν και μᾶλλον μόνιμον περιορισμὸν και κατάργησιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἰδιοκτησίας ἐπὶ τῶν ἐν αὐτῷ διαλαμβανομένων ἀγροτικῶν ἰδιοκτησιῶν, πρὸς

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἡ ἀσίγητος μολπή.

Ἀφ' ἧς ἡμέρας ἡ παρθένος τῆς Γαλιλαίας Μαριάμ ἤκουσε τὸν ἀγγελικὸν ἄσπασμόν «Χαῖρε, κεχαριτωμένη, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ», τὰ χεῖλη τῶν πιστῶν ἀσιγήτως ἐν ἀγαλλιάσει ἀναμέλπον τὴν φωνὴν τοῦ ἀγγέλου, διότι ἡ ἀνάμνησις τοῦ γεγονότος ἐκείνου ὑπομνήσκει εἰς ἡμᾶς τῆς σωτηρίας ἡμῶν τὸ κεφάλαιον καὶ τοῦ ἀπ' αἰῶνος μυστηρίου τὴν φανέρωσιν. Ἐκτοτε ἡ Ἐκκλησία εὐαγγελίζεται «ἡμέραν ἐξ ἡμέρας» τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ἰδιαζόντως

διάθεσιν αὐτῶν εἰς ἀκτημόνας γεωργούς, οὕτως σκοποῦ ἢ ἰκανοποίησιν μόνον δι' ἀναγκαστικῆς ἀπαλοτριώσεως, ἐνεργουμένης ὑπὸ τὰς συνταγματικὰς ἐγγυήσεις, ἦτο δυνατόν νὰ ἐπιδιωχθῆ. Τούτου μὴ γενομένου ἡ ἀναγκαστικὴ αὐτὴ μίσθωσις ἀντίκειται εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ Συντάγματος. Ἡ δὲ νέα αὕτη καιρία προσβολῆ τῆς ἰδιοκτησίας, μετὰ τὰ ἐπανελημμένα προηγουμένα βάρη πλήγματα, αἵτινα αὕτη ὑπέστη παρ' ἡμῖν, κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, θὰ κλονίσῃ ἐπικινδύνως τὸν θεσμόν αὐτῆς, ἀποτελοῦντα, ὡς εἴρηται, τὸ θεμέλιον τοῦ πολιτικοῦ καὶ κοινωνικοῦ καθεστώτος.

Καὶ δὲν παρορᾷ μὲν ἡ μειονοψηφία τὴν ἐπιτακτικὴν κοινωνικὴν ἀνάγκην τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἀκτημόνων γεωργῶν, συναισθάνεται δὲ καὶ τρέφει εἰλικρινῆ καὶ βαθυτάτην συμπάθειαν καὶ ἐκτίμησιν πρὸς τὴν ἀληθῶς ἀξίαν τῆς ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης ἐπίλεκτον καὶ πραγματικῶς εὐγενῆ τάξιν τῶν γεωργῶν, οὓς ὀρθῶς ὁ Ξενοφῶν ἀποκαλεῖ θεοφιλεστάτους, τὴν ἀποτελοῦσαν τὰς ρίζας καὶ τὸν κορμὸν τοῦ ἐθνικοῦ ὀργανισμοῦ καὶ τὴν ζεῖδωρον πηγὴν, ἐξ ἧς ἡ κοινωνία καὶ ἡ πολιτεία ἀντλοῦσιν ἐκάστοτε νέας ἀκμαίας δυνάμεις πρὸς ἀνανέωσιν τῶν φθειρομένων στελεχῶν αὐτῶν ἐκ τῶν ἀστικῶν τάξεων, τὴν ὑπὸ μοχθοῦσαν περισσότερον πάσης ἄλλης, τὴν ὑπὸ δυσχερεῖς ὄρους καὶ πλείστας στερήσεις διαβιοῦσαν, τὴν παρημελημένην ὑπὸ τῆς πολιτείας. Ἄλλ' ὅμως φρονεῖ, ὅτι ἡ ἀποκατάστασις αὐτῶν δὲν ἐπιτρέπεται νὰ γίνῃ κατὰ τρόπον ἀντικείμενον εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ κλονίζοντα, ὡς ἐροῖθη, τὸν θεσμόν τῆς ἰδιοκτησίας. Πιστεῖται δὲ ὅτι οὔτε καὶ αὕτη ἡ τάξις τῶν γεωργῶν, ἢ νομιμόφρων καὶ συντηρητικὴ, ἐπιδοκιμάζει τοιαύτην λύσιν τοῦ προβλήματος. Ἡ ἀποκατάστασις τῶν ἀκτημόνων γεωργῶν ἐπιτρέπεται νὰ γίνῃ μόνον ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὸν θεμελιώδη νόμον καὶ μετὰ τοῦ ὀφειλομένου σεβασμοῦ πρὸς τὸν δι' αὐτοῦ προστατευόμενον θεσμόν τῆς ἰδιοκτησίας. Ἡ παράβασις τῶν ἀρχῶν τούτων θὰ ἦτο ἀντίθετος πρὸς τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἠθικὴν τάξιν. Μόνον δὲ διὰ τῆς ἀρετῆς, τῆς κατεργασμένης ἀπὸ σοφίας καὶ νόμου ἰσχυροῦ, ἦτοι τῆς δικαιοσύνης, δύναται ἡ Ἑλλάς, ὡς λέγει ὁ Ἡρόδοτος, νὰ ἀπαμύνηται κατὰ τῆς πενίας καὶ τοῦ δεσποτισμοῦ.

Ἐφ' ᾧ συνετάγη τὸ παρὸν πρακτικόν.

Ὁ Πρόεδρος
ΠΑΝ. ΠΟΥΛΙΤΣΑΣ

Ὁ Γραμματεὺς
Δ. ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ

δὲ συγκινεῖ ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας ὁ ἔορτασμός τούτου τοῦ σωτηρίου, διότι ἡ Θεία Προνοία ἀπηργάσθη κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν καὶ τὸ ἐθνικόν μας σωτήριον ἐκ τοῦ μακραίωνος ζυγοῦ στυγνοτάτης δουλείας. Εἰς τὴν διπλὴν ταύτην σωτηρίαν ἐκ τε τῶν ψυχικῶν καὶ ἐκ τῶν ἐθνικῶν κινδύνων ὑποῦργησεν ἡ ὑπέρομαχος Στρατηγὸς διὰ τοῦ ἀπροσμάχητου της κράτους, εὐγνώμονες δ' ἡμεῖς ὡς χριστιανοὶ καὶ ὡς Ἕλληνες ἀναγράφομεν αὐτῇ τὰ νικητήρια, διότι δι' αὐτῆς ἐξέλαμψεν ἡμῖν ἡ δίδυμος χαρὰ διὰ τε τὴν ἐκλείψιν τῆς παλαιᾶς ἀρᾶς καὶ διὰ τὴν ἀνάκησιν τῆς ἐθνικῆς μας ἐλευθερίας.

Ἡ βασιλικὴ πίστις.

Πίστειος ἀκλονήτου καὶ σταθεροῦς μεστὸν τὸ ἐπὶ τῇ ἐθνικῇ ἐορτῇ πρὸς τὸν ἑλληνικὸν λαὸν διάγγελμα τοῦ Βασιλέως. Πιστεῖται ὁ Βασιλεὺς, «ὅτι ἡ φυλὴ μας ἐτάχθη ἀπ' ἀρχῆς ὑπὸ τῆς Θείας Προνοίας εἰς τὴν πρώτην θέσιν τοῦ ἀγῶνος καὶ τῆς θυσίας διὰ τὰ ἰδανικὰ τῆς ἀνθρωπότητος». Πιστεῖται ὁ ἐν ἑαυτῷ ἐνσαρκῶν τὴν πίστιν τοῦ οὐπερ βασιλεύει λαοῦ, «ὅτι ἡ φυλὴ μας, καθηγιασμένη ἀπὸ τοὺς μακραίωνας αὐτοὺς ἀγῶνας, κατέχει μοναδικούς τίτλους τιμῆς μετὰ τῶν ἄλλων λαῶν». Καὶ ἐν τῇ πίστει αὐτῇ, καὶ ὁ Βασιλεὺς καὶ πάντες ἡμεῖς δὲν λησμονοῦμεν, ὅτι ὁ Θεὸς ἔταξε τὴν Ἑλλάδα, ὅπως πάντοτε, εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν καὶ τὴν πλέον τιμητικὴν θέσιν εἰς τὸν ἀγῶνα αὐτὸν κατὰ τοῦ κακοῦ», διότι ὁ Ἑλληνισμὸς ἐκπαλαί ἐτάχθη θεόθεν δυσπόρητον φράγμα κατὰ τῶν ἐξορμήσεων τοῦ πονηροῦ ἐναντίον παντὸς ὀ,τι δίκαιον, ἀληθές καὶ ἐλεύθερον.

Ποῦ ὀφείλεται.

Βαθεῖαν λοιπὸν αἰσθησὶν ἐνεποίησεν ἡ ἐκ τῆς διευθύνσεως τοῦ λονδινέου κομμουνιστικοῦ ὀργάνου «Ἡμερήσιος Ἐργάτης» καὶ ἐκ τοῦ ἀγγλικῶν κομμουνιστικοῦ κόμματος μετὰ εἰκοσαετῆ συνεχῆ εἰς τὸν κομμουνισμὸν θητείαν καὶ ὀκταετῆ δημοσιογραφικὴν ὀποζυγίαν παραίτησις τοῦ γνωστοτάτου κομμουνιστοῦ δημοσιογράφου Ντάγκλας Χάυντ. Καθ' ἃ δὲ ὁ ἴδιος ὀμολογεῖ, μόνον τὸ κατὰ τῆς Τσεχοσλοβακίας κομμουνιστικὸν πραξικόπημα ὀπήρξεν ἡ αἰτία τῆς ἀφυπνίσεώς του ἀπὸ τοῦ συνέχοντος αὐτὸν νηδύμου. Ἄλλ' ἐν ἐκ τῶν δύο: ἡ καταθλιπτικῶς ἰσχυρὰν ναρκατικὴν δύνάμιν κατέχει ὁ κομμουνιστικὸς μανδραγόρας, ἢ οἱ ἀπαξ εἰσπνεύσαντες τοὺς καπνοὺς τῆς κομμουνιστικῆς νικοτίνης εἶνε ἀθεραπεύτως ἠλίθιοι. Ἐξ ὀλης τῆς τριακονταετοῦς ἰστορίας τοῦ ρωσικοῦ μολολεβισμού, ἀλλὰ καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς προοφραιότερας μεταπολεμικῆς κατὰ τοῦ στοιχειωδεστέρου ἀνθρωπισμοῦ κακουργίας του καὶ τῆς ἐπαλλήλου δουλαγωγίας ὀλοκλήρων ἐθνῶν ὀ κ. Ντάγκλας ἐστάθη ἀδύνατον νὰ ἀντιληφθῆ ὀ,τι καὶ ὁ κόκκον μόνον νοῦ διαθέταν ἐνόησεν αὐθωρεῖ ἀπ' αὐτῆς τῆς πρώτης του ἐκκολάψεως. Εἰς αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν ὀλοκληρωτικὴν ἀνοιαν ὀφείλεται ἡ ἐκ τῆς Σοβιετίας ἐξάπλωσις τοῦ γελοίου αὐτοῦ λιμοῦ. Ἡ τόσον ὀφιμος μετὰγγωσις τοῦ κ. Ντάγκλα ἦγγαγεν αὐτὸν εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Χριστιανισμοῦ. Εἶνε τοῦτο τὸ πρώτον βῆμα: διότι ὀπάρχουν καὶ ἀναχωρητήρια, ὀπου ἐπὶ ταῖς μεγάλας ἀμαρτίαις ἀφθονα χύνονται δάκρυα.

Νικόλαος Μπερδιάγεφ.

Ἐκ Παρισίων ἠγγέλθη κατ' αὐτὰς ὁ θάνατος τοῦ διαπρεπεστάτου ῥώσου φιλοσόφου Νικολάου Μπερδιάγεφ ἄγοντος τὸ 73^{ον} ἔτος. Ὁ μεταστὰς φιλόσοφος, φεύγων τὸν ἐπιβληθέντα εἰς τὴν πατριδα του μολοσιβισμόν, κατέφυγεν εἰς τὴν Δύσιν, ὅπου ἐπεδίδειτο εἰς συγγραφὰς βαθυτάτων φιλοσοφικῶν ἔργων ἐν τῷ πνεύματι τοῦ ὀρθοδόξου Χριστιανισμοῦ, ἅτινα, ἅμα ἐκδιδόμενα εἰς τὴν ῥωσικὴν, μετεφράζοντο ἀμέσως εἰς τὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας διὰ τὸ ὅπερ προσκάλουν μέγιστον ἐνδιαφέρον τοῦ πνευματικοῦ κόσμου. Τὸ περὶ τοῦ προσορισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου μέγα καὶ βαθνοῦστατον τοῦ ἐκλιπόντος φιλοσόφου ἔργον εἶνε ἄφ' ἱκανοῦ μεταπεφρασμένον εἰς τὴν ἑλληνικὴν ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σάμου κ. Εἰρηναίου, ἀνυπομόνως δ' ἀναμένεται ἡ ἔκδοσίς του.

Ἐπανόρθωσις.

Ἡ ἐν τῷ φύλλῳ τῆς «Ἐκκλησίας» τῆς 15ης Μαρτίου τ. ἔ. (σ. 92) δημοσιευθεῖσα παρατήρησις ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὁ Χριστιανὸς Στρατιώτης» εἶναι ἀνεύθυνος καὶ κατεγροῦθη ἀνευ ἐγκρίσεως τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐν ἄρθρῳ του ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὁ Ἀκάθιστος Ὑμνος» (Ἐθνος 26 Μαρτίου) ὁ πανεπιστημιακὸς Καθηγητὴς κ. Κ. Ι. Παπαδόπουλος ἐκφέρει τὴν γνώμην, δι' τὸν Ἀκάθιστον Ὑμνον συνέγραψεν ὁ μαθητὴς τοῦ μεγάλου Φωτίου μητροπολίτης Νικομηδείας Γεώργιος μετὰ τὴν ἐν τῷ Κερατίῳ κόλπῳ διὰ θαύματος βύθιον τῶν χιλίων μονοξύλων τῶν κατὰ τῆς ΚΠόλεως τῆ 18 Ἰουνίου τοῦ 860 ἐπιδρομῶντων Ρώσ. Ἐντεῦθεν εἰς τὸν Πόντον ἡ Ἀκολουθία τῶν Χαιροτισμῶν ὀνομάζεται «Χιλιόμνημον». Ὁ κ. Παπαδόπουλος, ἀπορρίπτων «ὡς ἀναξίαν λόγον» τὴν γνώμην, καθ' ἣν τὸν Ἀκάθιστον Ὑμνον ἔγραψε Ρωμανὸς ὁ μελωδός, ἐκ τῆς ἀδιοπροσώπου ἐξείσεως χειρογράφων τῆς ἐν Θεσσαλονικῇ μονῆς τῶν Βλατάδων διαπίστωσεν, δι' ἡπάροχί μὲν ἐν αὐτῷ ἡ πληροφωρία αὐτῆ, ἀλλ' εἶνε γεγραμμένη διὰ μεταγενεστέρως χειρὸς, καὶ δὴ συγχρόνου μας». Τὴν περὶ τοῦ Γεωργίου Νικομηδείας γνώμην του στηρίζει εἰς τὸ ὅτι «ἐν τῷ Ἀκάθιστῳ φαίνονται λεγόμενα ἅμα καλοῦμενα Χριστολογικαὶ συζητήσεις: οὐδέποτε—λέγει—θά ἦτο δυνατόν εἰς προγενεστέρῳ ἐποχῇ νὰ λεχθῆ (οἱ εἰδότες ψάλλειν ἀλληλοῦτα τὸ ἀντιλαμβάνονται) ἢ φράσις: «Ἴδον [ἀντὶ] εἶδον] παῖδες Χαλδαίων ἐν χειρὶ τῆς Παρθένου τὸν πλάσαντα χειρὶ τοὺς ἀνθρώπους».

Τὸ ὑπὸ τῆς «Κομμουνιστικῆς Ἀγωγῆς τῆς Νεολαίας» ἐκδιδόμενον περιοδικὸν «Μπολαζεβίτ» δημοσιεύει τὸν ἀκόλουθον διὰ τὴν ῥωσικὴν νεολαίαν «Δεκάλογον»:

1. Ποτὲ μὴ λημονῆς, δι' οἱ ἱερεῖς εἶναι οἱ χειρότεροι ἐχθροὶ τοῦ κομμουνιστικοῦ καθσοῦτος. 2. Νὰ προσελκύσῃς καὶ τοὺς φίλους σου. Μὴ λημονῆς, δι' ὁ Στάλιν, πὺν ἔσωσε τὸν ῥωσικὸν λαόν, εἶναι ὁ ἡγέτης τῆς ἀθείας, ὅχι μόνον εἰς τὴν Σοβιετικὴν ἑνωσιν, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλον τὸν κόσμον. 3. Συμβούλευσε τοὺς φίλους σου ν' ἀποφενῶν τοὺς κληρικοὺς. 4. Πρόσχευε τοὺς ξένους καὶ ξεσκέπαζε τοὺς διαν θρησκουόν. 5. Μοίραζε τὰ ἀθροιστικὰ ἐντυπα μετὰ τὸν λαόν. 6. Κάθε γνήσιον μέλος τοῦ κόμματος συγχρόνως εἶναι καὶ κήρυξ τῆς ἀθείας. 7. Ὅπου μορφεῖς, νὰ γίνεσαι μαχητὴς κατὰ τῆς θρησκείας, καὶ ἐμπόδιζε τὴν ἐπίδοσιν τῆς ἐπὶ τῆς ἐργατικῆς μάχης. 8. Ὁ γνήσιος ἄθεος πρέπει νὰ εἶναι καὶ ποιὸς φύλαξ. Καθῆκον κάθε ἄθεον εἶναι νὰ ἀγωνίζεσθαι καὶ νὰ θυσιάζεσθαι ὑπὲρ τοῦ καθσοῦτος. 9. Προπαγάνδιζε τὸν ἀθεϊστικὸν μας ἀγῶνα μαζὶ μὲ κάθε οἰκονομικῆς φάσεως δημοσίεσμα, πὺν στέλλεται εἰς τὸ ἐξωτερικόν, εἶτε φανερά, εἶτε κρυφὰ διὰ τῶν πρακτόρων μας. 10. Δὲν μορφεῖς νὰ εἶσαι καλὸς κομμουνιστής, ἐὰν δὲν εἶσαι καὶ εἰλικρινῆς ἄθεος. Ἡ ἀθεΐα ὁργανικῶς εἶναι ἀναπόσπαστος ἀπὸ τὸν κομμουνισμόν. Αὐταὶ αἱ δύο ἰδεολογίαι ἑμοῦ συγχροτὸν τὴν βίαν τῆς Σοβιετικῆς ἔξουσίας».

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς, ἐπιστρέφων μετὰ τὰς ἑορτὰς τῆς ἐνωματώσεως τῆς Ἀσδεκανήσου εἰς Ἀθήνας, ἐπεσκέφθη μετὰ τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης Φρειδερίκης, τοῦ Διαδόχου Κωνσταντίνου, τῆς ποιγκηπίσεως Σοφίας καὶ τῆς λοιπῆς ἀκολουθίας του, τὸ Σάββατον 13 παρ. μηνὸς 9^{ην} π.μ., ἐν τῇ νήσῳ Τήνον, ἵνα προσκυνήσουν ἄπαντες τὴν «Μεγαλόχαρη» διὰ τὸ συντελεσθῆν ἐθνικὸν γεγονός καὶ ἀποτίσουν φόρον τιμῆς εἰς τὰ ἡρωϊκὰ θύματα τῆς πρώτης ὑπόλου ἀξονικῆς ἐπιθέσεως.

Ἀμα τῇ ἀποβύσει τῶν ἐκ τοῦ Ἀντιτορπιλικῆ «Θεμιστοκλῆς» εἰς τὴν νήσον ἐν μέσῳ τῶν συγχινητικῶν ἐκδηλώσεων τοῦ λαοῦ καὶ τῶν Ἀρχῶν τῆς Τήνου, οἱ βασιλεῖς κατηυθύνθησαν εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν τῆς Μεγαλόχαρης, ὅπου ἐψάλλη δοξολογία ὑπὸ τοῦ Κλήρου τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος. Οἱ Βασιλεῖς πρὸ τῆς δοξολογίας καὶ μετ' αὐτὴν ἠσάσθησαν τὴν θαυματουργὸν εἰκόνα, ἡ δὲ Α. Μ. ἢ Βασιλίσσα Φρειδερίκη ἀφίερσε τὸ βαρύτεμον περιδέραιόν τῆς εἰς τὴν Παναγίαν. Μετὰ τὴν δοξολογίαν ἐγένετο δεξίωσις ἐν τῇ αἰθούσῃ ὑποδοχῆς τοῦ Ἱ. Ἱδρύματος, ἀκολουθῶν δὲ οἱ Βασιλεῖς ἐπισκέφθησαν τὸ Μνημεῖον τῶν θυμάτων τῆς «Ἑλλης», ἐνθα ἐναπέθεσαν τὰ προσφερθέντα αὐτοῖς ἄνθη. Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Μονῆς Κεχροβουνίου προσέφερεν εἰς τὴν Α. Μ. τὴν Βασιλίσσα εἰκόνα τῆς Παναγίας, εἰς τοὺς Βασιλόπαιδας δὲ ἐκκλησιαστικὰ ἐργόχειρα ἐκ τῶν ἔργων μοναχῶν τῆς ἱερᾶς ταύτης Μονῆς.

Κατὰ τὴν ἀναχώρησιν ἐκ τῆς νήσου, περὶ ὥραν 10.30' τῆς αὐτῆς ἡμέρας, ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς ἔρριψε στέφανον ἐκ δάφνης εἰς τὸν ὕγρον τάφον τῆς «Ἑλλης».

Ἐπέστρεψεν ἐκ Γενεύης ὁ Καθηγητὴς κ. Ἀμίλας Ἀλιβιζάτος, ὅστις ἔλαβε μέρος εἰς τὴν σύσκεψιν τοῦ Τμήματος Ἀνοικοδομήσεως τοῦ Συμβουλίου τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν. Ἡ ἀποφασισθεῖσα διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος βοήθεια εἰς τοὺς διαφόρους τομεῖς εἶναι ἡ ἑξῆς: 1) Ἐνίσχυσις τῆς μισθοδοσίας τῶν ἱερέων. 2) Παροχὴ πλήρους οἰκονομικοῦ ἐξοπλισμοῦ τοῦ Οἰκοτροφείου τῶν φοιτητῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς ἐν τῇ Μονῇ Πετράκη, ἐφ' ὅσον τοῦτο θὰ παρεχωρεῖτο τῇ Ἐκκλησίᾳ διὰ τὸν προσορισμὸν του. 3) Ὑλικὴ ἐνίσχυσις ἰδίᾳ διὰ τροφίμων εἰς τὰς Ἱερατικὰς Σχολὰς. 4) Παροχὴ πλήρους τυπογραφικῆς μηχανῆς πρὸς ἐκτύπωσιν τῶν ἀπαιτουμένων λειτουργικῶν καὶ θεολογικῶν βιβλίων καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν περιοδικῶν καὶ εἰκόνων. 5) Παροχὴ περιορισμένου ἀριθμοῦ ὑποτροφῶν θεολόγων διὰ τὸ ἐξωτερικόν καὶ πιθανὴ παράτασις τῶν σπουδῶν τῶν ἡθῆ 20 περιῶν ὑποτροφῶν, οἱ ὅποιοι σπουδάζουν εἰς ἀμερικανικὰ κυρίως Πανεπιστήμια. Πιθανὴ παραχώρησις καὶ ὑποτροφῶν θεολόγων διὰ τὸ ἐσωτερικόν. 6) Διάθεσις εἰς Ἀγγλίᾳ ποσῶ 5,000 λιρῶν διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἀποστολὴν ὑφάσματος διὰ ῥάσα τῶν ἱερέων καὶ ἄλλας δαπάνας σχετικὰς πρὸς τὴν βοήθειαν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος. 7) Πρόσκλησις ἐπισκέψεως 5 κληρικῶν εἰς Ἀγγλίαν πρὸς ἄμεσον ἀντίληψιν τῆς ἐκεῖ ἐκκλησιαστικῆς δράσεως καὶ ζωῆς. 8) Πρόσκλησις περιορισμένου ἀριθμοῦ φυματικῶν κληρικῶν πρὸς θεραπείαν εἰς τὸ Λεξὸν τῆς Ἑλβετίας. 9) Πρόσκλησις περιορισμένου ἀριθμοῦ ἐχόντων ἀνάγκην ἀναπαύσεως κληρικῶν εἰς τὸ ἀναρρωτήριον τοῦ Λοκάρνο. 10) Βοήθεια εἰς εἶδη πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν διὰ τοὺς ἐκ τῆς ἀνταρτοκρατίας πρόσφυγας. 11) Παροχὴ εἰς Ἀμερικῆς μικρᾶς ποσότητος ἱερῶν ἀμφίων καὶ σκευῶν διὰ τὰς κατεστραμμένας Ἐκκλησίας καὶ μικροὺς ἀριθμοὺς γραφιομηχανῶν διὰ τὰς Ἱερὰς Μητροπόλεις. 12) Παροχὴ βοηθημάτων καὶ ἰδίᾳ βιβλίων θεολογικῶν εἰς τὰς Θεολογικὰς Σχολὰς τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονικῆς.

Ἐπὶ παρελθούσῃ Κυριακῇ (28) ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς μετὰ τῆς Α.Υ. τοῦ Διαδόχου καὶ τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς Βασ. Οἰκογενείας παρέστησαν εἰς τὸ ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ ἁγ. Κωνσταντίνου (Ὀμονοίας), τελεσθῆν μνημόσυνον, ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τῆς Βασιλίσσης Ὀλγας. Τοῦ μνημοσύνου

προέστη ὁ ἐκ τῶν Συνοδικῶν Συνέδρων Σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Γεννάδιος.

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

Ἡ Ἱ. Σύνοδος ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς 23ης Μαρτίου ὤρισεν ὡς ἀντιπρόσωπον αὐτῆς εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ἐλέγχου κινηματογραφικῶν ἔργων τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Λαρίσης κ. Δωρόθεον.

—Ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τεσσαρακονταετοῦς Ἀρχιερατείας ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μυτιλήνης κ. Ἰακώβου, ἡ Ἱ. Σύνοδος ἐξέφρασεν αὐτῷ τὴν εὐαρέσκειαν αὐτῆς διὰ τὴν πλουσίαν καὶ καρποφόρον ποιμαντορικὴν αὐτοῦ δράσιν.

—Τῇ παρελθούσῃ Πέμπτῃ (25) ἐπὶ τῷ ἑορτασμῷ τῆς Ἐθνικῆς ἐπετείου τῆς ἐθνικῆς καλιγγενεσίας ἐτελέσθη ἐν τῷ καθεδρικῷ ναῷ πανηγυρικῇ Δοξολογίᾳ χοροστατούντος τοῦ Μακαριώτατου Ἀρχιεπισκόπου περιστοιχουμένου ὑπὸ τῶν Σεβ. μελῶν τῆς Ἱ. Συνόδου. Παρίσαν ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς μετὰ τῶν Ὑψ. πριγκίπων, τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, ὁ Ἐξαρχος τοῦ Παναγ. Τάφου καὶ ὁ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου Ἀλεξανδρείας, οἱ ἀρχηγοὶ τῶν ξένων δογμάτων καὶ πάσαι αἱ πολιτικαὶ καὶ στρατιωτικαὶ ἀρχαί. Ἡ Α. Μ. τῇ προτεραίᾳ παρέστη ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ καὶ τῇ Ἀκαδημίᾳ ἐν συνοδείᾳ μελῶν τῆς Ἱ. Συνόδου κατὰ τὸν ἐν τοῖς ἀνωτάτοις πνευματικοῖς Ἰδρύμασι πανηγυρισμὸν τῆς Ἐθνικῆς Ἑορτῆς.

—Χοροστατούντος τοῦ ἐκ τῶν συνοδικῶν συνέδρων Σεβ. Μητροπολίτου Φιλίππων καὶ Νεαπόλεως κ. Χρυσόστομου, ἐτελέσθη τῷ παρελθόντι Σαββάτῳ (20) ἐν τῷ Ἀ΄ Νεκροταφείῳ ἡ καθιερωθεῖσα εὐλόγησις τῶν Κολύβων, καθ' ἣν παρίσαν μέλη τῆς Κυβερνήσεως, ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων μετὰ τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, ἀντιπροσωπεῖται τῶν πολεμικῶν δυνάμεων, συνδέσμων καὶ σωματείων καὶ πολὺ λαοῦ πλήθος διλογία περικεῖται ἀπέδιδε τὰς τιμὰς. Περὶ τὸ τέλος τῆς ἱερουργίας εἶπε τὸν προσήκοντα λόγον ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λαρίσης κ. Δωρόθεος, μέλος τῆς Ἱ. Συνόδου.

—Διὰ Β. Δ. ἀπενεμήθη εἰς τοὺς Σ. Μητροπολίτας Φιλίππων καὶ Νεαπόλεως κ. Χρυσόστομον, Μαρωνείας καὶ Θάσου κ. Βασίλειον καὶ Διδυμοτείχου κ. Ἰωακείμ τὸ μετὰλλιον τῶν ἐξαρέτων πράξεων διὰ τὴν ὑπ' αὐτῶν παρεχομένην εἰς τὰς ἐνόπλους δυνάμεις βοήθειαν.

Ἀποστολικὴ Διακονία : Δι' ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας διωρίσθη βοηθὸς Ἱεροκήρυξ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν ὁ κ. Κων/ντίνος Φράγγος, πτυχιούχος τῆς Θεολογίας, ὅστις καὶ ἀπεσπάρθη εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Ἰωαννίνων.

Κατόπιν προτάσεως τοῦ Τοπικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀπ. Διακονίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης καὶ ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου διωρίσθη βοηθὸς Ἱεροκήρυξ τῆς ὡς ἄνω Μητροπόλεως ὁ κ. Ἀντ. Τσιβίκης, πτυχιούχος τῆς Θεολογίας.

Ἐσαύτως κατόπιν προτάσεως τοῦ Τοπικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀποστ. Διακονίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δράμας καὶ ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου διωρίσθησαν βοηθοὶ Ἱεροκήρυκες τῆς ὡς ἄνω Μητροπόλεως οἱ κ. Νικ. Νικολάου, Ἡλ. Κωνσταντόπουλος, καὶ Κ. Γρηγορόπουλος, πτυχιούχοι τῆς Θεολογίας.

Ὑπὸ τῶν οἰκείων Τοπικῶν Συμβουλίων τῆς Ἀπ. Διακονίας προϋτάθησαν ὡς Κατηχηταὶ καὶ Κατηχήτρια οἱ Ἰω. Παπαδημητρίου (Σισανίου καὶ Σιατίστης), Κ. Λύτρας, Σταμ. Παναγιώτου καὶ Κ. Γαλιάνης (Μαρωνείας καὶ Θάσου), Ἀσπασία Σκαρβέλη (Ἀργολίδος), Μαρία Γαλέτα (Ἀκαρνανίας), Ἐρασμία Πριμαξίδου (Δράμας). Τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον ἐνέκρινε τὸν διορισμὸν τούτων ὑπὸ τὸν ὄρον, ὅτι θὰ μισθοδοτοῦνται ἐκ τοῦ ταμείου τῶν Τοπικῶν Συμβουλίων.

Ἐκκυκλοφόρησεν εἰς δευτέραν ἔκδοσιν (4η-6η χιλιάς) τὸ βιβλίον τοῦ Τ. Toth : «Χριστιανικὴ πίστις καὶ ἐπιστήμη».

Ἐσαύτως ἐκκυκλοφόρησεν ὁ ὑπ' ἀριθ. 4 τόμος τῆς «Βιβλιοθήκης τῆς Ἀποστ. Διακονίας» ὑπὸ τὸν τίτλον : Ἀρχιμ. Τίτου Ματθαίου. Ὁ Ἱερεὺς ἀπέναντι τῶν ἐργατῶν.

Ὁ τόμος οὗτος διανέμεται δωρεάν εἰς τοὺς Ἱερεῖς διὰ τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων. Διὰ τοὺς λοιποὺς ἡ τιμὴ ὀρίσθη εἰς δραχ. 2.000.

Ἐνεκρίθη πρὸς ἔκδοσιν φυλλάδιον διὰ τὸν μαχόμενον Στρατὸν ὑπὸ τὸν τίτλον «Στὸ μαχόμενον Ἑλληνόπουλο». Τὸ φυλλάδιον ἐκτυπούμενον συντόμως θέλει κυκλοφορήσει εὐρέως.

Ἐπίσης πρὸς ἔκδοσιν ἐνεκρίθησαν δύο φυλλάδια ὑπὸ τοὺς τίτλους «Χρησιμοποίησε τὸν καιρὸ σου» καὶ «Ἐν φυλακῇ ἤμην καὶ ἤλθετε πρὸς με», προοριζόμενα διὰ τοὺς φυλακισμένους.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Τῇ 22α Μαρτίου ἡ Α. Μακαριότης ἐδέχθη τὸν Ἀρχηγὸν τοῦ Ἀγγλικοῦ Στόλου τῆς Μεσογείου Ναυάρχου Γουίλλις μετὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Ναυτικοῦ Ἐπιτελείου του.

Τῇ 23ῃ τὸν Μέγαν Τελετάρχην τῶν Ἀνακτόρων κ. Λεβίδην. Τῇ 24ῃ δὲ τὸν Ἐπιτετραμένον τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς κ. Ράνιν, τὸν Dr Phil Couley, βοηθὸν τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀμερικανικῆς Ἀποστολῆς κ. Γκρίσγουολντ καὶ τὸν Ἀμερικανὸν δημοσιογράφον κ. Ἀόου.

—Τῇ Δευτέρᾳ 29ῃ, 7 μ. μ., ἡ Α. Μ. παρέστη ἐν τῇ τελετῇ τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς εἰκοσπενταετηρίδος τῆς Χ.Α.Ν., ὅπου καὶ ὁμίλησε καταλλήλως.

Τῇ 20 λήξαντος μηνὸς ἐν ἐκτάκτῳ συνεδρίᾳ τῆς Ἀκαδημίας ἐντολῇ τῆς Συγκλήτου αὐτῆς ὁ ἀκαδημαϊκὸς κ. Δημήτριος Μπαλάνος ὁμίλησεν ἐπὶ παρουσίᾳ τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλέως, τοῦ Μακαριώτατου Ἀρχιεπισκόπου, πολλῶν ἐπισήμων καὶ πλήθους ἀκροατῶν περὶ τοῦ πρωτοβουλία τοῦ ΟΗΕ παγκοσμίου ἐράνου ὑπὲρ τοῦ παιδιοῦ. Ὁ ὁμιλητὴς, ἐξιστορήσας τὰ τῆς ἐν Ἑλλάδι ὑπὲρ τοῦ παιδιοῦ κρατικῆς καὶ ἰδιωτικῆς μερίμνης ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Καποδιστριαίου, παρέστησεν ὡς αὐτόχρημα τραγικὴν τὴν κατάστασιν του μετὰ τὸν πόλεμον καὶ κατὰ τὴν κατοχὴν, ἰδίως δὲ κατὰ τὸ ἐσχάτως τερατογενῆ ἐν ὑπὸ τῆς ἀνταρσίας παιδομάζωμα, καὶ καταλήγων ὑπετύπωσε τὸν καταλληλότερον τρόπον διαθέσεως τοῦ εἰσπραχθισμένου ἐκ τοῦ ὑπὲρ τοῦ παιδιοῦ ἐν Ἑλλάδι ἐράνου ποσοῦ. Ἡ ὁμιλία μετεδίδετο καὶ διὰ τοῦ ραδιοφωνικοῦ σταθμοῦ.

—Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τῆς Γεννήσεως τοῦ Κυρίου καὶ τοῦ νέου ἔτους ὁ Κοσμητὸρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Ἰωάννης Καρμῆρης ἀπέστειλεν ἐξ ὀνόματος καὶ τῶν καθηγητῶν αὐτῆς συγχαρητήριους προσρήσεις πρὸς τὴν Α. Θ. Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Κύριον Μάξιμον, τὸν Μακαριώτατον Πατριάρχην Ἀλεξανδρίας Κύριον Χριστόφορον καὶ τὸν Μακαριώτατον Ἱεροσολύμων Κύριον Τιμόθεον.

Ἀπαντῶν ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ηὐχαρίστησε τοὺς ἀποστολεῖς καὶ ἀντηχήθη τῷ τε Κοσμητορὶ καὶ «τοῖς λοιποῖς ἔλλογιματάτοις καθηγηταῖς καὶ ἀπαξάσαι τοῖς τὴν ἱερὰν ἐπιστήμην ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς ἱερῷ τεμένει σπουδάζουσι φοιτηταῖς πλουσίαν πάντοτε τὴν εὐλογίαν τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Θεοῦ Λόγου καὶ δαψιλῆ τὴν παρ' Αὐτοῦ ἐν οἷς ζηλωτῶς καὶ ἀτρυτοπόως ἐργάζεσθε ἐνίσχυσιν, τὸν δὲ ἀνατείλαντα νέον σωτήριον ἐναντὶν ἡμῖν τε καὶ παντὶ κατὰ τὴν εὐσεβίαν ἡμῶν Γένει ὑγιεινόν, αἰσίον καὶ εἰρημικόν».

Ἡ Α. Μ. ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας ηὐχαρίστησε θερμῶς δι' ἀπαντητικοῦ γράμματος εὐχρηθεῖς «πᾶσι τοῖς κ.κ. Καθηγηταῖς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς πᾶσαν ἀπὸ Θεοῦ εὐλογίαν καὶ ἐνίσχυσιν ἐν τῷ δυσκόλῳ αὐτῶν ἔργῳ τοῦ καταρτισμοῦ νέων λευιτῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐμπνευσμένων ἀγωνιστῶν τῆς πατριωτικῆς ἡμῶν ἰδεολογίας».

Ἀπαντῶν καὶ ἡ Α. Μ. ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων εἰς τὴν συγχαρητήριον ἐπιστολὴν τῶν καθηγητῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, «τοῦ κλεισματος τούτου τοῦ ἔθνους ἡμῶν καὶ τηλαυγοῦς φάρου τῆς καθόλου Ὀρθοδόξου πίστεως», γράφει μεταξὺ ἄλλων «Ἐν ταῖς θλιβεραῖς ταῦταις ἡμέραις ἄς τό τε ἠλόγημένον ἡμῶν ἔθνος καὶ ἡ Ἱερὰ κοιτίς τοῦ Χριστιανισμοῦ,

ἡ χώρα Ἡμῶν, διέρχεται, χαρὰν μεγάλην ἠσθάνθημεν ἐπιταῖς εὐχαῖς ὑμῶν καὶ εἰς ἀπάντησιν ἤκοντες, σπεύδομεν, ὅπως ἀνταποδώσωμεν πᾶσιν ὑμῖν τὰς ἐνθέρους Ἡμῶν εὐχὰς ἐπὶ τῷ ἀνατείλαντι Νέῳ Ἐνιαυτῷ τῆς χρηστότητος τοῦ Κυρίου, εὐχόμενοι ἀπὸ μέσης καρδίας, ὅπως γένηται οὗτος ἀπαρχὴ σωτηρίας, εἰρήνης φροῦς καὶ μεστός Θεῶν δωρημάτων».

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Τῇ 24 λήξαντος μηνὸς ἀφίκετο ἐκ Λονδίνου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θυατείρων κ. Γερμανὸς κομίζων πρὸς ἐνταφιασμὸν ἐν Ἑλλάδι τὰ ὄσα προσφιλῶν συγγενῶν θανόντων ἐν Ἀγγλίᾳ.

Δωδεκάησσα.—Κατ' εἰδήσεις ἐκ Ρόδου, τῇ 25 λήξαντος μηνὸς ἐτελέσθησαν ἐν πάσῃ ἐπισημότητι τὰ ἐγκαίνια τοῦ μητροπολιτικοῦ ναοῦ, τέως ἀνήκοντος εἰς τοὺς ρωμαιοκαθολικούς. Τὸν ἐγκαίνισμὸν ἐτέλεσεν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ρόδου κ. Τιμόθεος παρόντων τοῦ στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ, πάντων τῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν ἐπισήμων καὶ πλήθους λαοῦ, κατεχομένου ὑπὸ βαθυτάτης συγκινήσεως. Αὐθημερόν, περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἐν τῷ ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἐθαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου ἐγκαίνισθεντι ναῷ ἐπ' αὐτῆς ἢ ἐπὶ τῇ ἐθνικῇ δορτῇ δοξολογία, χοροστατούντος τοῦ Μητροπολίτου Ρόδου.

“ΘΕΟΛΟΓΙΑ,”

ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἀποφασισθείσης τῆς συνέχεισως τῆς ἐκδόσεως τῆς «Θεολογίας»—ἀνακοπίσεως ἀπὸ τοῦ 1941 συνετεία τῶν ἀνωμαλιῶν τῆς ἐθνικῆς κατοχῆς—ἢ περὶ αὐτῆς μέρμινά ἀνετέθη εἰς Διευθύνουσαν Ἐπιτροπείαν ἀποτελουμένην ἐκ τοῦ Μακαρ. Ἀρχιεπισκόπου Δαμασκηνοῦ ὡς Προέδρου καὶ τῶν Καθηγητῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Γρηγορίου Παπαμιχαήλ, Βασιλείου Μ. Βέλλα καὶ Ἰωάννου Καρμίρη. Κατ' αὐτὰς ἐξεδόθη τὸ Α' τῆς «Θεολογίας» τεύχος τοῦ 18' τόμου (1941-1948), οὗτινος τὰ περιεχόμενα εἶνε τὰ ἑξῆς:

Χρυσόστομον Α. Παπαδοπούλου, (†) Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, Ἡ Ἐκκλησία ΚΠόλεως ἐπὶ τῶν Κομνηνῶν (1081-1185).—**Αμίλκα Σ. Ἀλιβιζάτου,** Τ. Καθηγητοῦ τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν, Ἡ ἀναγνώρισις τῶν Ἁγίων ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ.—**Ἰωάννου Ν. Καρμίρη,** Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Ἡ ὁμολογία μετὰ τῶν πρὸς Γῶδον ἀποκρίσεων τοῦ Μητροφάνους Κριτοπούλου καὶ ἡ Δογματικὴ διδασκαλία αὐτοῦ.—**Παναγιώτου Ἰ. Μπρασιώτου,** Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Ἡ Ἑλληνικὴ Θεολογία κατὰ τὴν τελευταίαν πεντηκονταετίαν.—**Παναγιώτου Ν. Τρεμπέλα,** Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Ἡ ἀκολουθία τοῦ Εὐχέλαιου.—**Βασιλείου Κ. Ἐξάρχου,** Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Ἡ γνησιότης τῆς συγγραφῆς Ἰωάννου τοῦ Χρυσόστομου «Περὶ κενοδοξίας» καὶ ὅπως δεῖ τοὺς γονεῆς ἀνατρέφειν τὰ τέκνα.—**Κωνσταντίνου Γ. Μπόνη,** Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Βυζαντινὴ Θεολογία.—**Κριτικὸν καὶ Βιβλιογραφικὸν Δελτίον.**

Ἡ «Θεολογία» θὰ ἐκδίδηται τετράκις τοῦ ἔτους εἰς τριμηνιαία τεύχη, ἢ ἑτησίᾳ δ' αὐτῆς συνδρομῇ διὰ τὸ ἔτος 1948 ὀρίσθη εἰς 40.000 δραχμάς, διὰ δὲ τοὺς ἐν Ἑλλάδι ὀρθοδόξους κληρικούς τοῦ κλίματος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τοὺς φοιτητὰς τῆς Θεολογίας εἰς δραχμ. 20.000. Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν δολλᾶρ. δέκα.

Δι' ἐγγραφᾶς καὶ ἐμβάσματα ἀπευθυντέον πρὸς τὴν Διαχειρίσιν τῆς «Θεολογίας», Ἀθήνας, Ἀρχιεπισκοπὴν, Φιλοθέης 19, δι' ἀποστολὴν δὲ πραγματεῶν πρὸς δημοσίευσιν: Διευθύνσιν «Θεολογίας», Γραφεῖα «Ἐκκλησίας», Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν, Φιλοθέης 19.

Εἰς τὸ Βιβλιογραφικὸν Δελτίον τῆς «Θεολογίας» δημοσιεύεται βραχεῖα περίληψις τοῦ περιεχομένου τῶν πρὸς αὐτὴν διαβιβασόμενων ἔργων, εἰδικὴ δὲ κριτικὴ μόνον διὰ τὰς εἰς διπλοῦν ἀποστελλόμενας συγγραφάς.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Πανος. Ἀρχιμ. Χαράλ. Δέδεν Σ.Τ.Γ. 913 Αἰτηθὲν φύλλον ἀποστέλλεται.—**Αἰδεσιμ. Βασίλ. Στούφαν 913β Σ.Τ.Γ. Παπᾶ Κωνσταντίνου Ἀλμπάνην** Καλλιόπην Νικόλαον Καλογήρου Σίφνον Ἀθανάσιον Χριστόπουλον Λαμῖαν Αἰ διευθύνσεις σας ἐτακτοποιήθησαν.—**Αἰδεσιμ. Γεώργιον Στυλιανόπουλον** Ψάρι ἐνεγράφητε.—**Αἰδεσιμ. Μπουντούρη Κων/νον** Ἐμὶν Ἀγᾶ Τὸ φύλλον ἀπεστέλλεται κανονικῶς μέχρι σήμερον εἰς τὴν διευθύνσιν Ἀγία Τριάς Γρεβενητίου, ὡς ἀνεγράφητο ἐν τῇ καταστάσει τῆς Ἱ. Μητροπόλεως. Ἀδυνατοῦμεν νὰ ἀποστέλωμεν προηγούμενα τεύχη. Ἦδη ἐτακτοποιήθη διευθύνσις σας.—**Αἰδεσιμ. Παν. Δαλέαν Μπρίντα** Συμφυλαεῶνα Ἐνεγράφητε.—**Ἀθανάσιον Παπαγιαννόπουλον** Σκαλοχώριον Ἐπιταγὴ ἐκ δραχ. τριάκοντα χιλιάδων ἐλήφθη. Αἰτηθέντα βιβλία, ἀποστέλλονται.

Συνδρομαὶ καὶ ἐμβάσματα διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς: Πρὸς τὸν Διαχειριστὴν τοῦ Περιοδικοῦ «Ἐκκλησία», Ἀθήνας (Κ), ὁδὸς Φιλοθέης 19.

= ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ =

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ἱ. Μητρόπολις Ἡλείας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α.Ν. 2200)1940 «περὶ ἱερῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων» καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων, 1) τοῦ δευτέρου ἐφημερίου τοῦ ἱεροῦ ναοῦ ἁγίου Ἀθανασίου τῆς πόλεως Ἀμαλιάδος καὶ 2) τοῦ ἱεροῦ ναοῦ ἁγίου Ἀθανασίου τῆς Κοινότητος Σμόλα, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα πρὸς κατάληψιν μᾶς τῶν ἐν λόγῳ ἐφημεριακῶν θέσεων, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ δικαιολογητικά των, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυσιν αὐτῶν ὡς ὑποψηφίων. Ἐν Πύργῳ τῇ 10ῃ Μαρτίου 1948.

† Ὁ Ἡλείας Γερμανὸς

ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΑΙ ΟΜΙΛΙΑΙ

Ἐκάστην Τρίτην 6 1/2 μ.μ. καὶ ἐκάστην Παρασκευὴν 5, 50' σὰς ὁμιλεῖ ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τοῦ Ῥαδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῶν Ἀθηνῶν. Παρακολουθήσατε τὰς ὁμιλίας καὶ καταστήσατε αὐτὸ γνωστὸν καὶ εἰς ἄλλους.

“ΕΚΚΛΗΣΙΑ,”

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΙΑ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ

† Ὁ Ἀθηνῶν ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ
† Ὁ Φιλίππων ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
† Ὁ Πολυανῆς ΙΩΑΚΕΙΜ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ
Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου, Ἀκαδημαϊκός

ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΦΥΤΡΑΚΗΣ
Ἱγνητῆς τοῦ Πανεπιστημίου

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Π. Σ. ΜΑΝΩΛΕΪΣ

Ἐν Ἀθήναις, τύποις «Φοῖνικες» Λεωνάτου 4